

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 " "
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrațiunii (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Să luptăm contra maghiarisării!

Știm cu toții că în patria noastră locuiesc împreună mai multe neamuri de oameni mai mari și mai mici. Cele mai numeroase sunt, afară de Unguri, *Românii, Nemții, Slovacii, Serbii, Croații și Rutenii.*

Împreună luată aceste neamuri, sau națiuni fac mai bine de jumătate a tuturor locuitorilor țării.

Înțelege ori-cine, că după-ce poverile țării sunt împărțite într-o formă asupra tuturor cetățenilor, locuitorii *neunguri*, fiind cei mai mulți, dau partea cea mai mare, dau la toată întâmplarea mai mult decât *Ungurii*, în jertfe de bani și de sânge, la susținerea și apărarea țării. Așa a fost aceasta, nu de ieri de alaltăieri, ci de multe sute de ani. Totdeauna *Românii, Slovacii, Serbii* și ceilalți *neunguri* au dat cei mai mulți voinici la oaste, și au avut să plătească sumele cele mai mari pe altarul patriei, pe care Ungurii, numai din puterea lor, nu ar fi putut-o susține nici cu sabia, nici cu cheltueala.

Dar' de aceasta nici-decum nu ne căim. Dimpotrivă ne simțim mândri și fericiți de jertfele ce am adus patriei, fie în trecut pe vremile năvălirilor turcești și tătărești, fie în timpul de față, la Solferino, la Custozza și pe alte câmpuri de bătaie. Căci Românul își iubește țeara și este supus credincios patriei și împă-

ratului, pentru a căror glorie și mărire nici o jertfă nu-i este prea mare.

Dacă însă, la poverile țării dăm și noi, ca și alții partea noastră, dacă peste tot neungurii dau chiar mai mult decât Ungurii, care sunt mai puțini, avem tot dreptul și toată dreptatea, ca să cerem, ca și la binefacerile țării să avem aceeași parte, ca și la poveri.

Când cerem aceasta, nu voim să facem nimăruie nedreptate. Nu voim să asuprim pe nimenea, nici să stăpânim pe alții. Voim numai să ni-se deie puțin și sprijinul cuvenit, ca să putem trăi și să ne putem întări așa cum ne-a lăsat Dumnezeu, ca *Românii cu limba și obiceiurile noastre deosebite de ale altora.* Voim mai departe, ca nici pe noi să nu ne asuprească nimenea, să nu ne stăpânească alții, ci să ne stăpânim noi, așa cum ne va povățui mintea noastră și trebuințele noastre.

Acest drept, care este lăsat de Dumnezeu și nu se poate lua nici unui popor din lume, îl avem și după legile scrise ale țării și sfântite prin Preainalta iscălitură a *Maiestății Sale.*

Ungurii însă, sau mai bine zis oamenii lor dela cărma țării, nu voesc să știe nimica de acestea. Înainte de toate, după-cum s'a arătat în mai multe rânduri la locul acesta, ei nu voesc să ne privească și pe noi de frați *egali îndreptățiți* ai lor, ci ne dau dreptul să fim egali cu ei numai la *poveri*, dar' la fo-

loase nu. Ei peste tot se cred pe ei singurii *stăpânitori* ai țării, ear' pe noi cestialalți ne socotesc de *stăpâniți*, ca-și-când am fi fost *biruiți cu armele*, ceea-ce nu este adevărat. Și chiar dacă ar fi adevărat, în ziua de astăzi, în timpul luminii și al dreptății, nici un popor nu este îndreptățit să stăpânească pe altul.

Scurt și cuprinzător: Ungurii socotesc patria aceasta, *care este a noastră a tuturor*, ca-și-când ar fi numai a lor, ca-și-când ei ar avea dreptul să-i tragă toate foloasele, ear' noi am avea numai îndatorirea să le slugim lor, să apărăm țeara, ca *numai ei* să poată trăi bine într'însa, să plătim dările, ca *numai ei* să se îmbogățească și întărească.

Și mai mult! Nici chiar în asuprire, Ungurii nu vor să ne lase a trăi în limba și în legea noastră. Ei vor prin fel de fel de mijloace păcătoase, prin silă și vicleșug, să ne desbrace de firea noastră românească, să ne facă a ne lăpăda de limba învățată la sinul dulce al mamei și de obiceiurile moștenite din străbuni, ca să ne facem cu toții Unguri, cu limbă, obiceiuri și credințe ungurești.

Și ceea-ce vor cu noi Românii, vor și cu celelalte neamuri neungurești, vor adecă să ne *ungurească* pe toți, pentru-ca în scurtă vreme în patria noastră să nu mai fie alte nații decât nația ungurească, să nu se mai vorbească altă limbă, decât limba ungurească. Cu un cuvânt voesc să ne **maghiarizeze**.

FOIȚA.

Dări de seamă.

X.

Dumitru Stăncescu.

Toate lucrurile din lume, în dezvoltarea lor încep dela *slab*, și trec prin mai târziu la *tare*, până-ce ajung la *coacere*, la *desevîrșire*, într'un timp mai scurt ori mai lung, după-cum repeziciunea dezvoltării e mai mare ori mai mică.

Legea aceasta o putem vedea urmată oriunde ne aruncăm ochii în jurul nostru: în dezvoltarea vieții trupesti ori sufletești a omului; în a unei societăți; a unui popor; a omenimii întregi chiar; — și legii acesteia aflăm supusă și dezvoltarea *literaturii* popoarelor.

Literatura română în starea ei de azi o aflăm că în *unii* rami ai ei, bună-oară în *poesie* și *novelă*, a parcurs o bună bucată din acest drum și se poate deja mândri că a atins

desevîrșirea (poesia prin *Eminescu* și *Coșbuc*; novela prin *Slavici* și *Delavrancea*), deși nu se poate încă mândri cu *mult*, cu *belșug*.

Dintre toți ramii ei însă, cel mai norocos pare a fi *povestea*, din despărțământul poporal al literaturii noastre. Ramii de mai sus, spre pildă, au început demult a fi cultivați și au înaintat încet, șovăind des și legănându-se tare până-ce au ajuns unde sunt azi; povestea însă (înțelegem punerea ei pe hârtie, căci altcum în graiu viu, ea a vețuit de când poporul român însuși) abia de puțin zeci de ani încoace a început a fi cultivată și a fost așa de norocoasă că a început dintr'una *desevîrșit!*

Și anume fundamentul l-a pus *Ispirescu*, și el l-a pus tare, fără de greș, *desevîrșit*. Lui i-a urmat *Creangă* nu mai puțin *desevîrșit*. Și azi suntem norocoși a putea aduce la cunoștința cetitorilor noștri dela sate, că răspundând acesti doi mari povestitori, lucrarea lor n'a rămas veduivă, ci tot cu multă pricepere o durează înainte un tinăr basnagi, povestitor, anume *Dumitru Stăncescu*.

Toți trei buni povestitori, și avându-și fiecare vrednicile sale deosebite de ale celuilalt. Așa spre pildă *Ispirescu*, tatăl tuturor, e deosebit prin aceea că ne poartă cu mintea în o lume nespuse de frumoasă și plină de poezie; la el aflăm cele mai strălucite povețe pe care mintea zburdalnică a Românului le-a putut plâsmui și iscodi, cu cei mai grozavi smei; cu cei mai cumiți cai, cele mai frumoase fete de împărat; cele mai îmbătătoare zine; cele mai strălucite palaturi ce se învîrtesc după soare! și altele și altele; el, *Ispirescu*, ne dă poveștile așa precum le aude, știind păstra cu sfîntenie și multă iscusință dulceața graiului poporal, *desevîrșirea* formelor de limbă și *belșugul* de cuvinte potrivite și mult spunătoare; — *Creangă* e deosebit prin aceea, că lumea închipuită a poveștilor, el o aduce în legătură cu lumea trăită a noastră, punând vulpea să țină casă, să pățească și să vorbească ca cutare *Lele-Floare* veduivă; pe cumătrul lup să se poarte și să vorbească ca cutare creștin fariseu, și să pățească ce pățesc fariseii: el adecă nu ne dă povestea

E lucru firesc, că nici unul dintre popoarele mai sus amintite nu voesc să-și tăgăduască limba și neamul și să se ungurească. Numai singuri *Armenii* cei puțini și *Jidovii* cei vicleni s'au lăsat până acuma de limba părinților și au început să vorbească numai ungurește. Dar' ce numără ei, o mână de oameni, împărăția ca făina orbului, față cu mulțimea cea mare și închegată de *Români*, *Slovaci*, *Serbi*, *Nemți* și *Ruteni*, al căror număr trece peste zece milioane de suflete, pe când Ungurii cu Armeni și cu Jidovi cu tot abia ajung la numărul de șese milioane.

Toate aceste popoare sunt hotărâte a-și apăra cu toate puterile moștenirea cea mai sfântă ce li-a rămas dela părinți, limba și nația. Și cu drept cuvânt. Căci ce mai este un popor fără limba și obiceiurile lui? A lăsa să fie aceste răpite, însemnează a te da pradă morții, a se lăpăda singur de ele, însemnează a te ucide!

Fiecare Român adevărat, va fi prin urmare cu bucurie învoit, că fruntașii **partidului nostru național** au înscris ca al șeptelea punct al **programului** seu alcătuit la 1881 că:

După-ce înaintarea țerii cere ca toți locuitorii ei să fie mulțumiți, ear' apărarea unei naționalități și părtinirea alteia pricinuește nemulțumire, turbură liniștea cetățenilor și nutrește ura, partidul va lupta contra poftelor de **maghiarisare** ale stăpânirii și ale slujbașilor ei, ca în contra unor fapte nepatriotice.

Mai ales și mai din inimă sprijinesc toți fiii poporului românesc silințele **partidului nostru național**, pentru-că acesta este atât de hotărât a lupta contra **maghiarisării**, apărându-ne limba și obiceiurile.

Vom lupta cu toții sub steagul lui și Dumnezeu dreptății ne va ajuta să biruim!

— s. a. —

numai așa precum a auzit-o, ci picură într'însa multă dulceață din firea veselă a Românului, întocmindu-o, cât pare mai mult o lucrare de tot nouă, proprie a sa, și plină de veselie, lucru care nu e dat fiecărui muritor să-l poată face; — *Stăncescu* în sfârșit, nu încearcă a-l urma pe *Creangă*, fiindu-i asta poate peste putință, urmează lui *Ispirescu*; e însă și dînsul deosebit de cei mai sus, în două privințe: că e mult mai cruțător de vorbe ca cei dintâi; o poveste pe care *Ispirescu* 'ți-o ar da în cinci pagine, el 'ți-o dă în patru ori și mai puțin, spunând numai aceea ce e mai de frunte, așa că te face să fugi repede cu mintea pe urma cuvintelor lui; și se deosebește prin aceea, că scrie tocmai așa precum vorbește poporul însuși. Spre pildă nu zice fata cea mare a împăratului, ci „fata a mare a împăratului“, copilul ăl mic“, „Dumnezeu nu'ș ce căuta pe pământ“, „când colo de un' să nimerească“ și altele în loc de „cel“, „nu știu“, „de unde să...“

La *Stăncescu* affi graiul poporului de tot nestrămutat, așa cum sună el pe buzele

Ce poate femeia ?

Bunăstarea unei familii, viitorul și vaza ei atîrnă dela femeie. Aceste vorbe auzim că le repetă mic și mare. Și oare nu-i adevărat că ea este un ânger de pază ce-și jertfește zilele și ciasurile nopții pentru binele casei sale? Cine poate mai bine și mai cu inimă să îngrijască de tot ce are, de tot ce a moștenit o familie sau de cele-ce se agonisesc la casă? Aceasta o poate mai bine femeia. Aceasta este proprie conștiinței de femeie.

Bărbatul este capul familiei, femeia sufletul.

Națiunea română încă este o familie de 10 milioane de frați și sorioare dulci dela o mamă.

Și ce mamă au avut? O stăpână la care se închina lumea. O doamnă frumoasă, mare, puternică, învățată, avută, strălucitoare. De puterea ei tremura pământul din temelie. Învățătura ei era izvorul din care se adăpa lumea. Comorile de bogății le avea largi și nesăcate. Frumseța ei o cântau poezii vieața lor întreagă și ori-cine o vedea nu o mai uita în veci. Strălucirea ei se asemăna cu soarele, era orbitoare.

Aceasta a fost mama noastră măreața și eterna Roma.

Ea ni-a lăsat de moștenire nouă, care suntem fiii ei, tot ce a avut și ni-a putut lăsa. O mamă bună și plină de dragoste pentru fi, nici nu putea să facă altcum. Graiul ce ne-a învățat e dulce ca și zaharul, străinii toți îl admiră și îl găsesc frumos și fermecător. Portul în care ne-a îmbrăcat e pitoresc și n'are păreche. Numele ei ni-l-a scris apoi pe fruntea fiecăruia din noi, ca poate aruncați odată departe de sinul ei cald și iubitor să ne știm și să ne știe lumea că suntem de viță nobilă, că suntem fiii ei. A turnat apoi în sângele nostru căldură și în inima noastră vâpae vecinică și ni-a zis că așa să ne iubim țeara și

neamul. Mai multe comori n'ar fi putut să ne lase de moștenire.

Dar' oare iubim noi așa cum trebuie aceste sfinte lucruri? Le grijim noi destul de bine, atunci când dușmanii cruzi și plini de pismă ne încunjură de toate laturile și vreau să ne înghită comorile sufletești, căci ciuda le turbură și le înveninează tot sângele barbar și de origine asiatică?

Nu le grijim destul de bine, o vedem și o simțim. Dar' le vom grijii, căci de nu, suntem despoiați tâlhărește și apoi nu mai este mult până la pierire.

Același rol ce îl are femeia în familie, chiar același rol îl are și la vatra cea mare ce se chiamă națiunea ei românească.

Precum în familie ea poate să îngrijască mai bine de tot ce au moștenit, de tot ce au și se agonisește, cu un cuvânt de tot ce se chiamă proprietatea lor, așa și bunurile sau averea sufletească a națiunii, tot femeia le poate mai bine grijii.

Ce poate dar' femeia?

Să îngrijască de comorile națiunii ei ca și de lumina ochilor sei, căci ei îi este dat acest lucru despre care va trebui odată să răspundă înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor, că cum 'și-l-a împlinit:

Să-și învețe copilașii a vorbi în graiul ei românesc cel frumos și dulce ce-ți mângăie auzul și-ți îndulcește sufletul. Să-i îmbrace în hainele țâsute de mână ei, că sînt frumoase de nu se poate, spune, sănătoase, trainice. Ear' portul ei românesc curat o face și mai frumoasă decât a făcut-o natura. Să nu-l lapede pentru nimic în lume, căci cine o vede în el îi zice pe numele ce o arată, că-i fiica Romei, cu care poate fi mai mândră ca toate.

Femeia română va înțelege prăpastia care se pregătește neamului ei de a 'i-se răpi frumoasele comori strămoșești. Ea își va împlini chemarea sfântă cu dragoste, cu hărnicie și cu conștiința cu care a înzestrat-o Dumnezeu cel mare!

O Româncă.

țeranului, la *Ispirescu* și *Creangă* îl affi așa cum ar trebui să sune, sau mai bine zis, cum se scrie; prin cesti doi din urmă pot cunoaște oamenii din sat cum vorbesc domni în cărți aceleași cuvinte; prin *Stăncescu* pot vedea domni cum vorbesc oamenii din sat (deși nu pretutindenea).

La graiul *Stăncescu* e tocmai așa de dulce ca *Ispirescu*, și și poveștile lui sînt de aceea care să întemeiază numai pe închipuire, fără a veni în legătură fâțișe cu vieața trăită, cum vin cele ale lui *Creangă*.

Vrednicia lui *Stăncescu* stă mai ales în cele două însușiri puse mai sus; căci peste sute de ani, cine va voi să vază cum se vorbea românește în zilele noastre, prin locurile de unde el 'și-a adunat poveștile, va putea afla în cartea lui. Nu trebuie să uităm însă nici aceea, că fundamentul de cremene pus scrierii poveștilor de unchiașul sfătos *Ispirescu*, a ajutat mult lui *Stăncescu* ca să poată începe a scrie dintr'una bine. Începutul e greu, ear' celelalte vin mai ușor, și începutul îl făcuse înțeleptul unchiaș.

Poveștile lui *Stăncescu* sînt bine alese și drăgălașe de tot. Și nu întâlnești în ele acea mulțime de cuvinte vorbite numai în unele ținuturi, ear' de mare parte a cetitorilor neînțelese, pe care le affi la *Ispirescu* și *Creangă*, ci el se folosește numai de cuvinte înțelese de toată românia.

Mai are cartea și acea parte bună, că e culeasă cu litere mari, tipar frumos, așa că nu-ți oboșește ochii la citire.

Cel-ce va ave pe masa sa cartea lui *Stăncescu*, alături de cea a lui *Ispirescu* și *Creangă*, va pute zice că are lumea poveștilor poporului român și va pute fi mândru de ele.

*

Faptul că noi până aici numai laude am zis de scriitorii noștri, ear' de rău pe nimeni nu am vorbit, ar pute aduce pe unii din cetitori la gândul că noi numai scriitori buni și cărți bune avem, și că ori-unde ar auzi de o carte de povești, să o cumpere, că ne-greșit e bună!

Bine ar fi când ar fi așa!

Lefile învățătorilor primari.

Zilele acestea guvernul unguresc a așternut dietei proiectul de lege despre urcarea lefilor învățătorilor primari (sătești).

Legea a fost votată de către dietă dimpreună cu propunerea opoziției ca adecă minimul lefii (leafa cea mai mică ce se poate da unui învățător) hotărît în lege să se urce dela 300 la 400 fl.

Totodată s'au mai propus următoarele adausuri:

Paragraf 11 al proiectului arată înfruirea ministrului la numirea învățătorilor; această înfruire se începe atunci când statul ajută cu cel puțin 60 fl. lăleafa învățătorului.

Deputatul Nic. Kun află de lipsă a se hotărî în lege *lucrările dușmănoase statului*, din pricina cărora ministrul poate tăgădui numirea unui învățător. El propune ca adaus la §. 11 următoarele: Dușmănoasă statului e ori-ce lucrare, prin care se ațîță împotriva statului, mai departe contra folosirii limbii statului, adecă maghiare, fie această ațîțare în localul școlii sau afară, în adunări publice bisericesti sau învățătoarești, în sfătuirii, care se țin pe pământul unui stat străin, prin vorbiri sau foi și chipuri, prin cărți de școală sau prin alte mijloace de învățământ.

Deputatul conte Apponyi zice că propunerea aceasta e de însemnătate, dar' crede că va fi cu anevoie a numera toate lucrările dușmănoase statului.

Ministrul Csáky zice și el tot așa.

Propunerea se trimite comisiunii judecătorești a dietei, care numai decât a luat-o în sfătuire *primindu-o* cu unele schimbări neînsemnate.

După §-ul 11 al legii contele Apponyi propune a se pune următorul nou paragraf: „*În comune, unde se află mai multe școli profesionale, care primesc ajutor dela stat, mai departe acolo unde se află, deși numai o singură asemenea școală, dar' e vorba de interese de stat*

Noi însă cu multă neplăcere trebuie să ne năpustim asupra acestei păreri și să ne împotrivim ei. Căci mai avem noi, afară de acestea, multe cărți de povești, dar' toate sînt mult mai pe jos ca cele pe care noi le-am laudat până aici.

Dacă te-ai deprins cu Ispirescu, Creangă și Stăncescu, apoi când iai în mână cartea unor altor culegători, (numele nu le spunem ca să nu faci supărare), nu știu cum, dar' nu te mai simți mulțumit de ea pe deplin; vezi că unele povești sînt în sine minunate de frumoase, dar' mîna scriitorului prea a tremurat când le-a scris, cât au eșit sgrăbunțoase, colțuroase; te tot împedeci de oare-ce; afli că formele limbii sînt căutate, silite, demulte-ori nefirești, cât te jignesc în gustul ales ce ți-lau desvoltat cei trei scriitori laudați de noi; gust, care te face să aștepti dela o poveste, ca cetindu-o să-ți pară că aluneci cu limba și cu gândirea pe firul ei, ca pe oglinda netedă și lucie a unui lac fără nici un creț în față.

Pricina că în cărțile unor culegători nu ți-se mai face destul acestui gust, e, că dinșii

însemnate, ministrul, după ascultarea comitetului poate în înțelesul paragrafului 9 în locul ajutorului statului să închidă școala onfesională sau școlile comunale și să facă o școală de stat.

Propunerea a fost întimpinată cu strigări de „*eljen*“. Ministrul Csáky zice că *primește cu bucurie* această propunere.

La §. 12, care vorbește despre cercetarea disciplinară, contele Apponyi află de lipsă, ca *dreptul de amestec al statului*, când e vorba de fapte dușmănoase statului, să se întindă asupra tuturor școlilor fără privire dacă ele primesc sau nu un ajutor dela stat.

Dar' aceasta se va face cu privilegiul revisiunii (îndreptățiri) legii școlare din anul 1868. Pentru acum se mărginește la următoarea propunere:

Comitetul are să hotărască despre articolul de lege 28 din 1876 cercetarea disciplinară și atunci, când învățătorul dela o școală, care primește dela stat ajutor în ori-ce sumă, este învinovățit cu scopuri dușmănoase statului și ministrul hotărăște cercetarea disciplinară.

Ministrul primește și această propunere care se ridică la valoare de conclus.

Despre înmormântarea acestui nemuritor bărbat al neamului românesc, întemplată la 5 Maiu n., în ziua de Sfântul George, publicăm după „Tribuna“ următoarea dare de seamă:

Moartea lui George Barițiu a fost pentru Sibiu o întemplantă care i-a schimbat toată fața. O mișcare ne mai pomenită s'a început numai decât, după-ce nemuritorul bărbat a închis ochii. Telegraf, poștă, hoteluri, gară s'au pus în ferbere, pe strade, în localuri publice numai despre Barițiu se mai vorbea. Încă de Mercuri au început să curgă

nu știu prinde frumosul așa cum acestia știu; bagă dela sine câte un șir două, prin care se sfătoșesc, și nu nimeresc; une-ori folosesc niște cuvinte mitocănești, care numai plăcute nu sînt, ori deși sînt în sine frumoase, nu le știu folosi la loc potrivit, și alte pricini de acestea, care arată lipsă de deplină chemare și pricepere în scriere de povești.

Și noi dorind ca acel gust pe care ți-l desvoaltă scrierile bune de mai sus, să ajungă a-l ave fiecare Român cărturar și iubitor de cetanie, vorbim aici *numai de cele mai bune cărți românești*, pentru-că numai prin cetirea lor se poate ajunge la nobilarea gustului de cetit.

Și între cărțile acestea bune, socotim și volumul de basme al lui Stăncescu.

Cartea poartă numele „**Basme culese din gura poporului de Dumitru Stăncescu**“, cuprinde 25 de povești pe 23 de coale tipărite și costă 1 fl. 80 cr. Mai e apoi și un al doilea volum numit „**Cerbul-de-aur**“, povești pentru copii, tot de el, costă 1 fl. 35 cr. Se pot amîndouă căpeta la

la Sibiu Români din toate părțile, așa că cei sosiți mai târziu numai cu mari greutate s'au mai putut adăposti prin case private și pe unde au putut.

Ieri, Vineri, des-de-dimineață stradele Sibiiului gemeau de lume. Pretutindenea grupe de Români, preoți, mireni, tinerime și țerani, deputații cu cununi, care mergeau pe strada-Morii, unde se află locuința răposatului în casa „Asociațiunii transilvane“. Portalul acesteia și intrarea în locuință erau învălitate în negru, curtea largă împodobită cu plante exotice și presărată cu iarbă verde.

În odaia cea mai mare a locuinței, în care mai înainte se afla biblioteca „Asociațiunii“, era așezat sicriul cu trupul rece al lui George Barițiu. Pe catafalc negru în sicriu de culoare arginție, de toate părțile aproape îngropat în cununi de flori, se zăria fața nobilă a lui George Barițiu, pe care chinurile morții întru nimic nu au schimbat-o.

Cătră oarele 3, deși ploaia curgea în șiroaie, curtea și strada erau pline de lume. Pe când s'a început slujba bisericească, scurtă vreme după oarele 3, am observat între cei de față pe următorii:

Deputația Academiei-Române consistând din domnii N. Ionescu, Calinderu, Maniu, Quintescu și Bianu. Domnul Bianu a fost în același timp însărcinat să reprezente comitetul Ligei pentru unitatea culturală a Românilor.

De față au fost mai departe metropolitul Miron Roman, cu vicarul Dr. Ilarion Pușcariu, și aproape toți membrii consistorului din Sibiu.

Foarte numeros a fost reprezentat Blajul, de unde au venit vicarul metropolitan Ioan M. Moldovan, canonicii A. Micu, S. Pop Mateiu și Dr. Al. Grama, secretarul capitular Dr. Augustin Bunea, profesorii I. German, G. Muntean, Dr. Smigelski, Dr. V. Hosszu, numeroși alți profesori, funcționari consistoriali, clerici și studenți, în total aproape 200 persoane.

Au asistat mai departe vicarii: Iana dela Hațeg, V. Rațiu dela Făgăraș, Dr. I. Popu dela Năsăud, apoi numeroși protopopi și preoți de amîndouă confesiunile.

Comitetul partidului național român era reprezentat prin veneratul seu președinte Dr. Ioan Rațiu, cu vice-președintele Eugen Brote și cu mai mulți membri ai comitetului aflători sau sosiți la Sibiu.

„**Institutul Tipografic**“ din Sibiu, unde se tipărește foaia noastră.

Pentru-ca iubii cetitori să vază ei înșiși dacă avem ori nu dreptate laudând volumul de „*Bazme*“ al lui Stăncescu, lăsăm să urmeze o poveste scoasă din cartea lui; cu felul seu de scriere.

Prier.

Împărăția Arăpușchii.

Poveste

de

Dumitru Stăncescu.

A fost odată ca nici-odată, și de vreți a ști ce-a fost odată și altă-dată n'a mai fost, ascultați pîn' oiu sfiși, c'acu abia începu.

A fost un împărat viteaz peste fire, că unde pornia cu războiu, svēta de nu rămăsese domnie cât de mică ori împărăție cât de mare pe la hotarele împărăției lui, să n'o fi bătut el; și ăst împărat avea trei ficiori tot unu și unu de viteji și de frumoși. În pove-

Aproape toate despărțimintele Asociațiunii au trimis deputațiuni la înmormântare. Astfel am văzut între reprezentanții acestora pe d-nii: G. Manu din Dej, Dr. Ciuta din Bistrița, Dr. A. Isac din Cluj, D. Roman din Mediaș și mulți alții din Făgăraș, Hațeg, Sebeș, Cluj, Turda etc.

Românii aradani au fost reprezentați prin părintele profesor Vasile Mangra, ear' tinerimea universitară din Viena, Buda-pesta, Cluj și din străinătate au trimis deputațiuni anume.

Foarte numeros a fost și publicul de dame, precum și țerănimă și tinerimea școlară. Institutul teologic-pedagogic și școala de fete de aici au asistat în corpore cu profesorii și profesoarele lor.

Dintre onorații străini ai Sibiiului au fost de față: comitele-suprem G. Thalmann cu mai mulți funcționari comitatensi, primarul orașului Hochmeister, directorul-suprem școlar Elischer, directorul de finanțe Denk, presidentul tribunalului Jánosi și numeroși alți funcționari de stat și comunali, apoi oficeri și cetățeni.

Ceremonia religioasă a s'vârșit-o reverendisimul domn canonic și vicar capitular Ioan M. Moldovan, asistat de canonicii A. Micu, S. Pop Mateiu și Dr. A. Grama, de părintele protopop al Sibiiului I. V. Russu, de profesorii I. Gherman și G. Muntean și de doi diaconi. Cântările rituale le-a executat corul catedralei din Blaj sub conducerea profesorului de muzică Iacob Murășanu.

Prohodul s'a s'vârșit în curte, unde sicriul a fost așezat pe un catafalc simplu și încunjurat de numeroasa și peste măsură intristată familie a răposatului. După s'vârșirea ceremoniei rituale, a ținut părintele secretar capitular Dr. Augustin Bunea un admirabil discurs panegiric, în care a arătat pe larg viața, meritele și însemnătatea lui George Barițiu în viața politică, literară și culturală a Românilor. După d'nsul a vorbit de pe treptele catafalcului veteranul patriot și ilustrul academician și orator dl Nicolae Ionescu, conducătorul deputației Academiei-Române. D-sa într'un limbaj fermecător și mișcător l-a s'rbătorit pe G. Barițiu ca pontifex al crăieșii care se numește „Opinia publică română“, a arătat meritele răposatului la deșteptarea României libere și a arătat jalea Academiei pentru pierderea iubitelui ei președinte.

După aceea cortegiul s'a pus în mișcare spre cimiterul de lângă biserica unită. În

fruntea muzica orașului, apoi tinerimea școlară, urmată de corul vocal, apoi preoții în ornate bisericești, pe urmă carul cununilor de flori încărcat peste măsură, apoi carul funebrel tras de patru cai și încunjurat de delegații studenților universitari. După car membrii familiei, fiul răposatului domnul Ieronim Barițiu, cele 4 fiice, ginerii, nepoți și nepoate în doliu adânc. După familie în fruntea cortegiului funebrel venia delegația Academiei, metropolitul și ceilalți onorații, preoți, mireni, dame și țerani într'un lung convoiu, al cărui sfârșit abia eșia din curtea de jale, pe când începutul a ajuns peste Strada-Cisnădiei în Piața-mare. De aici cortegiul a traversat Piața-mică, strada-Ocnii, strada-Covacilor, strada-Turnului, Piața-vinului, și a ajuns la biserica unită, unde în curtea bisericii era așezat un al doilea catafalc și o tribună. Așezându-se sicriul pe catafalc, reverendisimul domn Ioan M. Moldovan a citit obișnuitele rugăciuni cu care ceremonia bisericească a fost terminată. Pe urmă s'a urcat la tribună părintele asesor consistorial Zacharia Boiu, rostind un pătrunzător discurs de adio în numele comitetului „Asociațiunii transilvane“. Au mai vorbit domnii Aurel Murășanu, directorul „Gazetei Transilvaniei“ în numele presei și Ionel Capșa, student la universitatea din Viena în numele tinerimii universitare. Pe urmă sicriul a fost ridicat de pe catafalc și depus spre vecinică odihnă în monumentul de-adreapta bisericii. La oarele 6^{1/2} George Barițiu se afla deja în sinul pământului și numerosul public s'a reintors în oraș.

Mai amintim, că peste două sute de cununi au fost depuse pe sicriul răposatului de Români din toate țerile românești. Alții ear' i-au dăruit cununi neperitoare, dând bani gata pentru scopuri de binefacere întru amintirea lui George Barițiu. Din toate colțurile locuite de Români s'au trimis mai departe telegrame de jale parte familiei răposatului, parte la redacțiile ziarelor românești. „Tribuna“ singură a publicat vre-o 30 pe care le-am publicat bucuros și noi, dacă n'ar cuprinde prea mult loc. Așa știe Românul să dea cinstea din urmă celor-ce pentru neamul românesc au trăit și au muncit toată viața.

SCRISORI.

Chizdia, la 25 Aprilie 1893.

Demult se simțea lipsa unui cor vocal și în comuna noastră Chizdia, o comună mare

și înfrumșetată cu o biserică, care ar putea sluji de podoabă ori-cărui oraș din partea noastră. Această lipsă s'a învins, căci ca să nu rămânem noi în deretul celorlalți Români, tinerul Corneliu Teaha, absolvând sf. teologie în Pesta, a luat asupra-și sarcina grea de a înființa un cor vocal, fără de a pretinde vre-o plată, singur numai din iubirea față cu națiunea sa. Instruarea corului care numără 30 de tineri s'a început în postul Crăciunului, ear' la s'rbătorile Crăciunului corul a și cântat în biserică liturgia pe note a renumitului compozitor în cântări bisericești Isaia Vorobchievici, care liturgie o cântă corul aproape în toate Duminecile și s'rbătorile. De astă-dată însă s'a hotărât să dea în 23 Aprilie st. n. și un concert, cel dintâiu în comuna noastră, care mulțumită stăruințelor conducătorului dlui Corneliu Teaha și sprijinului dat de judele nostru Vasile Stanciu într'u ridicarea unei șatre de scânduri în care s'a ținut concertul, lipsind în comuna noastră localități acomodate atâror ocaziuni, a succedat peste așteptare. Cu toții, abia am așteptat să sosească ziua concertului, coriștii să arete că s'nt vrednici de iubirea părinților lor, ear' noi să ne îndulcim inimile amărâte de vitregimea timpului în care trăim, ascultând duioasele noastre cântece și privind vioiciunea în joc a tinerilor noștri.

Concertul s'a început la 8 oare seara cu următoarea programă: 1. Motto: „Uniți să fim în cântece“; 2. „Coroana Moldovei“, cor bărb.; 3. „Nu mă uita“, cor bărb.; 4. „Arcașul“, cor bărb.; 5. „Țiganul la pește“, poezie de Th. Speranță, declamată de un corist; 6. „Tatarul“, cor bărb.; 7. „Caii Țiganului“, poezie de Th. Speranță, decl. de un corist; 8. „Symphonia jidovească“, cor bărb. de Strauss. 9. „Eu mă duc codrul rămâne“, cor bărb. de I. Murășanu; 10. „Marșul ostășesc“, cor. bărb.; 11. „Mulți ani“, cor bărb.

Atât cântările cât și declamațiile i-au plăcut mult publicului, care răspundea cu aplauze. După concert a urmat jocul, care s'a început cu jocul național „Călușerul“, jucat de 12 tineri coriști, am admirat punctualitatea cu care s'a jucat, și care într'atât a plăcut publicului, încât pe lângă toată oboseala jucătorilor au trebuit să-l mai joace odată.

Multă bucurie a produs în inimile noastre iubirea ce o arată conducătorul corului nostru față cu tot ce e românesc, luându-și osteneala a-i învăța pe tinerii noștri și mândrul nostru joc „Călușerul“.

țele lui părintești, împăratu îi sfătuia să lupte înainte mereu, după-ce-o muri el, — că era bătrân și când-când își aștepta ciasul, — și să supue pe toți vecinii, ca să se mărească țeara lor, dar' să nu care cumva să între în împărăția Arăpușchii, care se hotărăște din spre soare-apune cu a lor, că acolo le rămân oșcioarele, căci ori-care s'a dus, dus a fost, că înapoi nu s'a mai întors.

Veni vremea de sbura sufletul împăratului în văzduh și rămaseră ficiorii lui împărați câte trei, că se iubiau și n'au vrut nici unu să se despartă. Ei cum se urcară pe scaunul împărăției, nici laie nici bălaie, să între în împărăția Arăpușchii, că ei gândiau că tatăl lor numai își făcuse spaimă, fiindcă ei nu vedeau în țeara vecină cu a lor dinspre soare-apune decât câmpii, pustii goale; orașe ori sate, or oameni, neam! Și se învoiră ca să plece al mai mare cu oaste nenumărată, și de i-s'o întâmpla ceva și nu s'o pută întoarce până într'un an, să plece al d'al doilea, și de nu s'o întoarce nici el până într'un an, să se ducă și al de al treilea.

Cum se învoiră așa și făcură. Strinseră oaste mare ca nășipu mării, și după-ce-și luă ziua-bună dela frați, se puse al mai mare în fruntea ei, și azi nițel, mâine mai mult, intrară în adâncu împărăției, căreia îi zicea a Arăpușchii. Au mers ei așa, cale lungă să le-ajungă, și alt n'au văzut decât pustiu și cer, ear' încolo nimic, nici fântână, de se frigeau bieții soldați de sete.

Când într'o zi pe la ameazi, eacă un palat ce strălucia ca soarele. Cum îl văzu împăratu își orându-l oștirea ca să fie gata de luptă, și puse de impresură palatul. Când colo în el nimic, nici picior de om, numai casa goală; da o casă... halal să-i fie! Pe jos numai peatră, odăile mari și luminate de mii de lumini că era mai lumină ca ziua; ciocovelele de geamuri și canaturile dela uși numai de stejar săpat în chip de flori și de câte alea toate, ear' ușa a mare era împodobită numai cu nestimate de-ți lua vederile. Unde mai pui o masă mare așezată și încărcată gata, cu fel și chipuri de mâncări de-ți făceau cu ochiu și te zăpăciau de nu știai

din care să iai mai înainte? Dar pivnița? lungă, nene, să fi umblat trei zile prin ea și să te fi rătăcit printre buțile pline de vinuri d'alea de când cu tata Noe, de să bei un păhăruț și să începi a da d'ancătelea.

Când văzură ostașii așa, fuga la pivniță, — că mănecarea e fudulie, băutura e unde e, — și bătură până începură a le țui urechile, și bolborosind câte alea, adormiră bute. Ba adormiră și căpeteniile și împăratul, și dacă adormiră, peste noapte, eacă veni în sbor o fată frumoasă, de înlemniai s'o fi văzut, și când veni făcând zgomot de se sculară ostașii, dar' ea numa îi amenința cu paloșul ce ținea în mână dreaptă, și toți rămaseră înlemniți în loc; tăia din ei câțiva și p'ailalți îi luă în vârful paloșului și-i aruncă câte unu în dosul palatului peste alte hoituri de oameni. După aia se puse de spălă dușumelele de sânge, strînse canalele buților, — că ostașii de beți ce erau le lășaseră deschise, de se făcuse vinu gârli în pivniță, — puse masa ear', mănecă și ea, și spre ziua își luă sboru, ear' palatul rămase ca înainte.

Primească sincera mulțumită dl conducător dimpreună cu coriștii D-sale, pentru bucuria ce ni-a făcut cu această ocaziune atât nouă cât și onorațiilor oaspeți din împrejurime, care fără deosebire de nație au luat parte la această petrecere, pe care au încheiat-o mândrele zori ale zilei următoare.

Succesul material încă e mulțumitor, cu totul s'au încasat 31 fl. 70 cr., din care substrăgând spesele de 17 fl. 13 cr., a rămas venit curat pentru fondul corului 14 fl. 57 cr., Au suprasolvit onor. domnii Iosif Iorgovici, preot gr.-orient. în Cuveșdia 1 florini; H. Mátyás, șpanul domeniului conților Wimpfen din Hodoș 1 fl.; Vaduai I., substitut notar. în Cuveșdia 1 fl.; Grünfeld Samuel, arândator în Cuveșdia 1 fl.; onor. domni Demetriu Teaha, paroch gr.-cat. în Chizdia 60 cr.; Vasile Potica, adj. notarial în Sistaroveț 60 cr., cărora prin aceasta li-se aduce mulțumită.

Nicolae Triponescu,
cassarul corului.

Cața, săptămâna Paștilor 1893.

Onorate Dle Director!

Mărturisesc, ca bun Român, îmi simt sufletul înviorându-se, când în mijlocul frământărilor naționale din regatul maghiar, ved poporul românesc de acolo mișcându-se mereu într'o adevărată propășire.

Voesc a vorbi de o petrecere neaoș românească, la care am fost și eu părtaş. În zilele de Paști satul *Cața*, din scaunul Cohalmului (comitatul Târnavei-mari), a fost într'o srbătoare nu numai religioasă creștinească, dar' încă și românească.

Prin inițiativa preotului *Ioan Mircea* și a învățătorului *Ioan Ursu*, precum și cu dorința tuturor sătenilor din localitate, s'a luat hotărârea plină de laudă de a se înjgheba o mică bibliotecă, din care ori-ce Român de acolo, iubitor de adevăr și de lumină, se poate adăpa.

În acest scop, și pentru a se forma fonduri pentru cumpărare de cărți, s'a reprezentat, în localul școlii românești, piesa: „*Cinel-Cinel*” a nemuritorului poet Alexandri. Și, gândesc că n'ar fi de prisos, ci încă încurajator pentru cei-ce s'au căsnit, de a Vê spune că rolurile au fost jucate: de învățător, care reprezenta pe moș Sandu, un ficior de plugar, George

La curtea împărătească, frații lui așteptară un an, și la un an plecă fratele al mijlociu, cu ce brumă de oaste mai strânsese într'un an, și ajunse și el după îndelungă vreme la același palat, unde 'i-se întâmplă taman ca fratelui seu al mai mare. Și când plini eară un an, plecă și fratele al mai mic, care era și mai deștept dintre toți.

Ajunse el cu oastea la palat, și oastea făcu tot ca alelalte dinaintea ei, dar' băiatu în loc să bea și să se îmbete, se furișă dintre ai sei, și se urca într'un pom din fața palatului, și cum era pomu stufos, se ascunse de nu-l putea vedea nimeni, ear' el vedea tot; și acolo așteptă toată ziua până seara.

Seara auzi un vijit și văzu pe Arăpușca viind în sbor, o văzu și cum intră în palat, și cum scoase soldații câte unu-unu în virfu paloșului, și se cătrâna bietu băiat de milă, dar' ce să facă?

Numai-ce se pomeni după aia că-și ia ear' sboru Arăpușca, cu paloșu 'n mână, și când o văzu atâta-i placu nurii și toată făptura ei, că uită și de frică și de tot; se coborî din

Cabaș, care reprezenta pe Graur și de 3 drăgălaşe fete, tot ale sătenilor, dintre care Elisaveta Bucur făcea pe Smarandita, Cornelia Ursu pe Florica și Maria Pălășanu pe Tincuța.

Eu unul mărturisesc că ori-cât de rece 'i-ar fi sufletul cuiva și ori-cât de puțin ar înțelege și simți patriotismul, totuși n'ar pute rămâne nepăsător la vederea acelu ficior și a acelor drăguțe Româncuțe ca aurora, care cu o lipsă de temere și cu o pricepere minunată își jucau rolurile! Dumnezeu par'că tot mai mult crește în mine încrederea (prin multe fapte îndreptățită) în puterea de viață și deșteptarea poporului românesc!

Acum înțeleg par'că tot mai bine ver-surile, că :

Românul are șapte vieți
În pieptu-i de aramă.

Înainte însă de reprezentarea piesei, ca și după ea, un cor alcătuit de feciorii și fetele din sat, desfăta pe cei-ce și din alte sate vecine veniseră invitați. Înainte încă de începerea piesei, un tiner elev dela gimnasiul român din Brașov, *Ioan Ursu*, fiul învățătorului, a declamat cu mult tact și cu căldură *Hogea Murat Pașa* al lui Alexandri.

Apoi a început reprezentarea piesei. După piesă a început jocul care a durat până la oarele 3 dimineața. Toți cei-ce au fost la această petrecere (cu regret trebuie să spun însă că n'au venit tocmai acei care cu deosebire se cădea să vină) au plecat, ducând cu ei cea mai frumoasă amintire de jocurile înflăcărâte cât și mlădioase, precum și de strigăturile cadente și armonioase ale Românilor cățeni. Eu, pe lângă acestea, am mai dus cu mine în suflet-mi dincoace de Carpați și un dor nețermurit de Ardeal și de Românii ardeleni, precum și o schinteie mai mult din aspirațiile lor, care sânt și ale noastre. Tot e de folos ca barem gândurile să ni-se unească până-ce vor veni alte vremuri.....

Ignatie Mircea.

De pe țermurul stâng al Crișului-Alb, 20 Apr. 1893.

E demn de cetit și încă cu mare atențiune articolul apărut în „*Foaia Poporului*”: „*Despre statul ung. și părțile din care se compune, și despre limba statului*”, de Camillus, not. com. Se vede că dînsul e în elementul seu — nu se teme de una-două, știind că adevărul vorbește și dreptatea împlinește.

pom, încăleca pe un cal care 'i-se pără lui din ai ostașilor, și se luă în goană după ea. A avut noroc că Arăpușca nu se putea întoarce 'napoi, că atâta îi era, de-l vedea.

Și țin'te, băiete, aleargă ficioru de împărat, peste dealuri, peste văi, peste câmpii, prin păduri, de se schilodise calul alergând, și ajunse abia răsufând în împărăția sticleților de era într'o pădure p'un virf de munte; acolo o perdū din ochi. Ce să facă el? A prins a întreba printre sticleți de nu știu unde stă?

— Nu știm răspunsă sticleții într'un glas, dar' de vrei, să-ți arătăm calea ce ține ea, că trece mereu p'aci, dar' nu se oprește nici-odată.

Îl duseră bietii sticleți până la hotare, pe drumul ce urma ea, și acolo-l lăsară 'n voea Domnului. El dacă se văzu singur, o luă înainte drept și după o vreme ajunse în împărăția corbilor, vulturilor și a cocorilor, și acestia făcură tot ca sticleții; că nici ei nu știau unde stă Arăpușca, fără numai că o ved trecând în sbor p'acolo.

E de a 'i-se gratula și mulțumi pentru atențiunea ce ni-o dă, mai ales plugarilor nostri. Rari oameni mai ales în funcțiune de notar, îi vezi arătându-și stilul prin asemenea învățături practice, referitoare la constituirea țerii, pentru trebuințele vieții practice. Unii ca acești articoli ar lumina și deștepta și mai tare poporul de pe la sate, pe a căror basă nu s'ar teme de una sau altă nedreptate ce i-s'ar face din partea cutărui sau cutărui dirigător al statului, între care bietul popor român se află supus și persecutat.

Pe basa acestui studiu, dacă s'ar propune cu mai multă diligență în școlile noastre și dacă ar apăre mai des articoli și scrisori din acest obiect de învățământ, — atunci poporul nostru ar rămâne mai tare în existența sa neclătit, folosindu-și dreptul ce legea 'i-l-a dat încă înainte de aceasta cu 1/4 de veac. Să vadă și ei respective bietul popor că legea de pe hârtie e bună și îi dă dreptul să se folosească de ea, — dar' în faptă nu e așa.

Prin urmare legislativa e bună, ear' executiva e foarte rea. Zic deci, că dacă poporul nostru ar vedea aceste nedreptăți care el nu le știe, înțeleg din carte (legea); — le vede însă numai în faptă, atunci pe lângă energia ce o are în tăria lui, altcum și altfel ar vorbi cu un ițigaș și un tras împins, nu ar tremura de frica lui!

Deci mult m'a îmbucurat scrierea dlui notar comunal care dă explicațiuni foarte bune și potrivite pentru poporul nostru. Arată cât ar fi teritorul Țerii-Ungurești de mare, dacă nu 'l-ar mări și împopula celelalte popoare din care se constituiește — și ce stat e! Ne spune cum ni-a dat și ne dă legea dreptul de vorbire înainte ori-cărui județ, ba chiar unde majoritatea populațiunii sânt Români, și protocoalele și scrisorile ar trebui să se poarte în acea limbă.

N'ar fi deci bine, ca toate astea să le știe țerănimea dela sate? Și când 'i-ar zice vr'un Unguraș că e în stat maghiar, să-i răspundă că nu e drept, ci într'un stat poliglot, adecă în care trăesc mai multe feluri de naționalități. Ar ști atunci tot omul cu carte ce să răspundă și pe ce basă, la ori-ce nedreptate ce 'i-s'ar face din partea unuia sau altui dirigător al statului.

Lucacin, învățător.

Merse el și trecând din împărăția lor, intră în a ciocârlanilor, grangurilor și cocorilor. Împărății acestora puseră pristav să strige pe toți supușii, și întrebându-i nici unul n'a fost în stare să spuie unde e locuința Arăpușchii. Taman într'un târziu, eacă un ciocârlan schiop, veni șontic, șontic.

— „Eu știu, mariele-voastre, unde e împărăția Arăpușchii!” — Știi tu? — „Cum să nu știu, păcatele mele, că d'acolo 'mi-se trage d'am rămas schiop”.

— Cine e Arăpușca aia? — „E o fată, să trăiți, a cărei toată puterea îi stă într'un paloș; fără el e femeie ca toate femeile, dar' cu el în mână prăpădește lumea de-o vră”.

— Nu cumva știi dumneata ce trebuie să fac ca să ajung în ținuturile ei? Întrebă feciorul de împărat.

— „Ba știu, dar' e greu”. — Să fie cum o fi. — „Îsbândă să dea D-zeu dacă-i așa”, zise ciocârlanu, și întinzând aripa îl atinse pe obraz și îi zise să se dea de trei-ori peste cap.

CRONICĂ.

Sfințirea bisericii din Valea-mare.

Ni-se scrie din *Ilteu* că Duminecă în 25 Apr. v. s'a s'vîrșit sfințirea bisericii de nou zidite în comuna *Valea-mare* din comitatul Caraș-Severinului. Sfințirea a îndeplinit-o Preasfinția Sa episcopul diecesan din Arad Ioan Mețianu asistat de părintele protopop *Voicu Hamzea*; referentul *Ignatie Pop*; protodiaconul Dr. *Ioan Trailescu*, preotul local *S. Dragoiu* și încă alți opt preoți. La sfințire a fost un public numeros din loc și jur, între care preoți, învățători și mireni, fisolgăbirul Popescu, dl *Alexandru Mocsonyi* și un număr frumos de doamne și d-șoare. La sfîrșitul slujbei Preasfinția Sa episcopul Mețianu a ținut o cuvîntare, în care a mulțumit atât preotului și poporului cât și spriginitorilor pentru jertfele aduse. După sfințire, episcopul, însoțit de un banderiu de călăreți, s'a dus la Capolnaș, car' preoții și învățătorii s'au întrunit la o masă comună.

Cultura și buna cuviință ungu-rească.

Ni-se scrie din cercul Sângătinului: Protopretorul din cercul Sângătinului (comitatul Albei-inferioare) Pongratz, în cancelaria dînsului și când umblă prin comune în treburi, Românii cărturari și poporul de rînd îi dau cinstea cuvenită, ba și mai mult, că unii îi zic și *Măria-sa*, ceea-ce nu i-se cade, dar' dînsul dotdeauna le zice „mă” și „tu”. Nu caută că sînt popi și sînt proprietari etc., tot oameni cu carte, dînsul pe toți îi numește așa, ca-și-cînd cu toți ar fi beut frățietate. Noi știm din pățanie că creșterea bună și buna cuviință zice că trebuie să cînstești pe ori-ce om după-cum se cade și totdeauna cu blîndeță. Sau crede dl fibiriu că cu vorbe de acelea va umili și înfricoșă pe acei oameni, nici-odată. Ar trebui să-i cînstească că pentru ei trage leafa cea mare dela stăpînire și și dela ei.

Unul pentru toți.

O rugare. Din M.-Slatina primim următoarele: Onor. Dle! Binevoește în prețuita dumnivoastre foaie a publica rugarea următoare: Bravul nostru învățător Vaselian Popoviciu care nopțile de iarnă nu le petrece numai în șederi, ci cu învățarea vîrstnicilor dela 16—50 ani, și cu truda d-sale am învățat și noi acum bătrîni a cetii, a scrie și a cînta în strană, de sîntem în stare a conduce strana stîngă, și așa rugăm onoratul public cu stare mai bună unde s'ar afla la vre-o sfîntă

biserică de rezervă, un minciu pe 12 luni, un *Penticostariu*, un *Triod* bătrîn să mă aviseze, ca să le cumpărăm — sau unde am căpeta noi?

Petrecere. Tinerimea română din *Ciclova-română* va da la 6/18 Maiu a. c. un concert împreună cu teatru, în localitățile „Casinei-române” din Bozovici, sub conducerea dlui învățător Vasile Jianu, în folosul corului or.-rom. Întrarea de persoană: Loc de șezut 50 cr., loc de stat 30 cr. Începutul la 8 oare seara.

Necroloage. Primim următoarele anunțe funebrale! Cu inima frîntă de durere vă aducem la cunoștință trecerea din viață a mult iubitului și regretatului fiu, frate, nepot, cumnat și unchiu: Dr. *Sabin Coriolan Secula*, doctor în științele universale medicale, medic secundar în sanatoriul Löwinger din Viena, voluntar c. și reg. în activitate, întemplantă în 6 Maiu st. n. a. c. la 6 și 1/2 oare dimineața, după un morb scurt dar' greu, în etate de 27, ani împărțit cu Sfintele Taine. Rămășițele scumpului defunct se vor depune Duminecă în 7 Maiu st. n. a. c. la 3 oare d. a., după ritul sfintei biserici gr.-or. române în cimiterul gé.-or. din Arad spre odichna eternă. *Vecinica lui amintire!* Arad, la 6 Maiu 1893. Véd. Iudita Secula născ. Truța, ca mamă. Sever Secula, absolvent de filosofie, ca frate. Azotta Hodoș născ. Secula, ca soră. Paul Truța și soția născ. Francisca Pap, Petru Truța și soția născ. Ana Bonciu, ca unchi și mătușe. Véd. Elena Secula născ. Prodanovits, ca bună. Enea' Hodoș profesor, ca cumnat. Fiicele: Carolina și Astra, ca nepoate.

— La 17/29 Aprilie a. c. a răposat în Vașova *Constantin Avram*, fiul lui Dimitrie Avram, în vîrstă de 81,2 ani.

— Ni-se scrie din *Prăjești*: În 22 Apr. la oarele 5 a. m. învățătorul din comuna Roșia George Monția în urma unui morb de 5 luni a răposat, fiind în etate de 32 ani; rămășițele pămînteești se vor înmormînta în 23 Aprilie la 3 oare d. a. Afară de soția sa Elena și fratele seu Ioan, îl jelesc toți colegii. Fie-i țîrîna ușoară și memoria binécuvîntată.

— Din *Grind* primim următoarele: În 27 Aprilie st. n. am petrecut la cele eterne pe Teodor Stanciu, fost colector un șîr lung de ani în Grind (Gerend). Răposatul a fost parte ca sergent-major în răsboiul dela Custozza, unde pentru bravură a fost decorat; dar' mai presus a fost Român verde.

Spargere. În Alba-Iulia niște reufăcători au pătruns în noaptea de Mercuri spre Joi din săptămîna trecută în prăvălia unui giuvaergiu (aurar) și au furat o mulțime de ciasuri și alte aurării. Până acum poliția nu a isbutit să pună mîna pe ei.

Hoții la scaunul orfanal din Biserica-Albă. Se scrie din Biserica-Albă că zilele acestea făcîndu-se cercetarea cassei orfanale de acolo, s'a aflat că din casă lipsese bani. În urma aceasta vicișpanul a scos din slujbă pe cassarul Martin Weiss și a poruncit să se facă cercetare în contra lui. Totodată vicișpanul a făcut arătare criminală în contra lui Weiss.

O minune. Despre o întemplantă de tot ciudată ni-se scrie din Cojocna: Joi în 22 Aprilie în Cojocna și anume la Aron Ceciceș o vacă a fîtat doi viței, cu un cap și două cozi, șapte picioare și două trupuri legate deolaltă. Un trup e citav, ear' celalalt nu, un cap și un picior au intrat în el, și la un picior are trei unghii formă de degete de om. Toată lumea se miră de întemplantă aceasta. Viței firește au fost morți amîndoi.

Timpul. Aproape prin toate părțile țerii noastre a nins zilele acestea. Astfel din Baru-mare ni-se scrie: Duminecă și Luni pe aici a nins și astă-noapte a înghețat. Economii sînt foarte îngrijiiți, căci câmpul e tot acoperit de nea și nu e speranță a se îndrepta încă nici în 2—3 zile. Unii pomi au fost înfloriți, dar' recolta s'a nimicit. În același timp ni-se scrie din Abrud că pe acolo încă a căzut zăpadă groasă.

Lăptăria. Fiecare econom a făcut experiența că în urma nutririi în grajd a vacilor, atât bunătatea cât și abundența laptelui scade. Nu putem deci întrelăsa a atrage atențiunea domnilor economi asupra prafurilor nutritoare de vite Kwizda în Corneuburg de Francisc I. Kwizda, furnisor ces. și reg. român de curte pentru preparate veterinare, întrebuintate de 40 de ani cu cel mai bun succes și care întrebuintate constant ca adaus la nutreț la vaci îmbunătățește laptele și sporește și abundența laptelui.

Fecioru de împărat făcu în ăst chip și se prefăcu într-o muscă ca toate muștele, doar' că vorbia și pricepea tot.

— „Acu, zise ciocărlanu, sui pe spinarea mea!” Și luându-și ziua-bună dela împărați se ridica odată de ajunse pîn' la vîntul turbat și d'acolo se coborî în jos.

— Măre, da iute sbori, zise fecioru de împărat. — „Păi altminteri e cale de trei ani până acolo de-i umbla ca oamenii”, și mai sări de vr'o trei ori și ajunse la hotar. Aici dac'ajunse, ciocărlanu zise feciorului să se dee ear' peste cap, și dac' se făcu om îl învăța să meargă pe un deal în sus și va da de casele Arăpușchii; să între pe din dos și va găsi o ușe cu totul cu totul de aur; prin ea va intra în odaia în care doarme cînd vine din călătorii. Să aștepte pîn' se va culca, și făr' să-l simță, de-o pută să între și să pue mîna pe paloș și să fugă cu el să-l ascunză și n' gaură de șerpe, numai să nu-l găsească ea cînd l-o căuta. De-l vei lua poți face

cu ea ce vei vrea, că în el îi stă puterea n'reagă.

Fecioru de împărat nu știa cum să mulțumească bietului ciocărlan de bunătatea lui, dar' ciocărlanu, neplăcîndu-i plecăciuni multe, își lua sboru și perî în vîzduh.

Băiatu făcu întocmai și isbuti a pune mîna pe paloș. După-ce-l ascunse bine, se întoarse n'apoi și voi să deștepte pe Arăpușca, dar' neștiind cum s'o scoale mai frumos, începu a o săruta, că, maică Doamne, mult îi mai plăcea; și-ar fi dat și viața pentru ea!

Arăpușca se deștepta și vîzîndu-se în brațele lui, se încrunta și se ridica să pue mîna pe paloș, dar' nevîzîndu-l a priceput că e în puterea omului ce era lîngă ea, și fiindcă îi plăcea și ei, că era frumos, începu a-l săruta și ea, și... și eac'ășa!

L-a momit ea, nu e vorbă, că să-i spue unde i-a ascuns paloșu, dar' aș! fecioru de

impărat să-i mai spue, ... par'că nu-i era bine cum era!

După-ce-a stat cîtăva vreme în sărutări și n' desmerderi se cununară. Făcură o cununie; ce mai cununie! ce mai mîncări! am mîncat și eu la masă d'apicioarele, că nu eram poftit și n'aveam scaun.

După cununie plecară să vină la împărția băiatului, și pe drum ce să vezi? case, oameni, orașe în toată rîndueala. Pasă-mi-te Arăpușca ura oamenii și cu puterea paloșului ei îi prăpădisă, dar' acum fiindcă nu-l mai avea, toate lucrurile își veniseră în fire. Ba au înviat și oștirile fraților băiatului, cu frații lui cu tot.

Și încălecai p'o șea și sfîrșii povestea, că doar' n'ați fi gîndind că-i minciună, că eu nu-s de cînd cu minciunile, ci de cînd cu minunile!..

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Călimdarul economic.

Maiu (Florar).

Acasă și în grădină. Cerne și pre-menește grăunțele de păstrat. Asigură clădirile împotriva focului, ear' holdele, pomii și c. l. împotriva grindinii și petrii. Jugănește mánzii și tăurencii, care nu 'i-ai fi ținând de prăsilă. Adapă purceii tineri adese-ori cu lapte proaspăt și nu le da lapte acru, care le pricinuește strînsuri de rînză și moarte chiar. Deprinde-te a pregăti caș și brânză din laptele de vacă ce 'ți-ar prisosi. Pândește eșirea roilor și nu le îngădui să sboare prea departe sau să se furișeze prin tufișuri încălcite. Prinde fără amînare și adăpostește roiul cu deosebită îngrijire.

Proptește altoii și pomii mai slăbuți de câte un par (arac, pocie) gros, oblu și neted, al cărui vîrf se ajungă până aproape de coroană (crengi). Aplică o legătură înspre vîrfurile parului și alta pe la mijlocul trunchiului, leagă strîns și așa, încât coaja pomului să n'aibă cum se freca de par. Dacă n'ai făcut mai înainte, înlătură acum crengile uscate, degerate, strîmbănoage și prea îndesate, rărește mai ales crengile din mijloc și unge ranele cu rășină de altoit sau cu păcură și lut, împedecând astfel răsbaterea apei și trecerea ranelor în putrezire. Rupe cu unghiile cele câteva flori ce se ivesc une-ori pe altoi și pomi foarte slăbuți, care altcum s'ar potigni. Cioantă mlădițele crescute din trupină și în jurul trunchiului. Îsprăvește altoirea în despicătură și așa numita copulare. Apucă-te de oculat (altoirea în ochi) pe când se despoaie coaja de pe lemn cu înlesnire.

Seamănă în grădină legumile mai gingașe, d. p. fasole și crastaveți (castraveți) și sădește până și ardeii și patlagele (paradise, paradici), la o depărtare îndoit mai mare ca de obicei. Îndeplinește sădiul pe timp noros și liniștit sau și mai bine după ploii calde. Udă răsaturile tinere în fiecare seară. Scormonește pămîntul dintre flori și legumi pe dată-ce buruienile încep să năpădească.

In viie și la câmp. În ajunul brumii ce ar fi amenințând tinerile odrasle cu nimicire, te sfătuim să afumi viia de cu seară și mai ales pe când răsare soarele. La afumat te poți servi de frunziș, paie, jilăvițe, burueni și gii uscate, tărîțe de lemn și alte materii, care fumegă tare; grămădește aceste materii pe marginea viei de unde bate vîntul și le aprinde. Fumul mult ce se desvoaltă alcătuește un fel de nor, care împedecă schimbarea grabnică a căldurii și a frigului. Sapă vițele de viie pe când pămîntul începe a se îmburueni, ear' nu într'un târziu. Obleşte parii (aracii) strîmbați și fi înțepenește cât mai bine în pămînt.

Nu uita să stîrpești mușinoaiile, furnicarii, rahitele și alte tufării netrebnice ce s'ar fi încuibat pe fînațe.

Seamănă cucuruzul (păpușoiul, porumbul) mai bine acum în grabă decât într'un târziu. Prăsește sîmînța de cânepă într'un pămînt gras și bine pregătit, ear' nu pe de laturea cucuruzului. De vrei bostani, pepeni și crastaveți din greu, seamănă sîmburii pe câte un gruet (movilă) alcătuit din pămînt și mult gunoiu de cal.

Despre bani.

I.

Scopul rindurilor ce urmează este să lămurim mai deaproape pe cetitorii noștri asupra banilor, acest idol preaslăvit, la care toți se închină și fi aduc jertfe de nu s'ar pute mai mari și numeroase.

În starea cea mai jos a desvoltării, trebuințele oamenilor sînt atât de mărginite, încât fiecare își face însuși toate sau mai toate obiectele (lucrurile) neapărate pentru traiu, d. p. în frumoasa povestire despre Robinson se zice, că acesta fu nevoit să-și împace toate trebuințele prin munca brațelor sale. Un bordeiu sau cort drept adăpost, 3—4 săgeți și alte câteva scule, — eată puținele obiecte trebuitoare oamenilor sîlbateci. Dar' chiar și la ei găsim un fel de împărțire a muncii: bărbații se îndeletnicesc cu vînatul, și pescuitul întocmirea armelor, ear' femeile gătesc bucate, cară lemne, argăsesc pei și a. m. d.

Pe a doua treaptă a desvoltării, când oamenii se îndeletnicesc mai ales cu lucrarea pămîntului, împărțirea muncii este destul de mărginită. Pe regele Foto III. îl ademenise curtenii să-și iee o soție; altcum n'ar avè cine să le cărpească rufele (albiturile). Despre vestita Penelope se zice, că țesea la răsboiu. Voevodul Odiseu era mésar, ear' una din reginele Macedoniei era vestită ca bucătăreasă.

În măsura în care oamenii se avîntă pe scara propășirii, împărțirea muncii sporște, treptat așa că unul se face econom, altul bărdăș, un al treilea pelar sau faur și a. m. d. Unii produc bucate, alții scule de fer, earăși alții postav, sticle și c. l. în cătățimi adese neasemînat mai mari decum cer trebuințele lor. Prisosul obiectelor produse se dă altora în schimb pentru alte obiecte.

Osîndit fiind a se mărgini numai și numai la ceea-ce produce însuși, omul ar trăi într'o nespūsă ticăloșie. Este aproape de necrezut, cât de numeroase și felurite sînt obiectele ce oamenii sînt nevoiți a 'și-le agonisi dela alții prin mijlocirea schimbului. Obiectele se pot schimba unul pentru altul fără de a avè neapărată trebuință de un obiect mijlocitor. Eu adevă pot să schimb grâu cu lână, pot să dau un miel pentru o sculă de fer, să dau carne și să primesc în schimb zahar sau altceva. Toate acestea schimburi se pot face fără să intervină un obiect mijlocitor.

Să ne cugetăm însă o clipită la greutate și nesfîrșitele încurcături ce ar trebui să întîmpinăm, dacă am fi osîndiți să țirguim numai și numai în chipul arêtat. Cât ar trebui d. p. să cutrierăm ușile vecinilor până să aflăm pe unul, care să voească a primii obiectul, de care e să mă desfac și care totodată să aibă lucrul ce căutăm, dacă e să țirguim împreună, câtă greutate și umblete zadarnice până să aflăm pe cine să întîmpine lipsa ce sim-

țim și totodată să aibă nevoie de prisosul obiectelor noastre! Un cismaș d. p. care ar avè să cumpere o vacă, cât ar trebui să se trudească până să afle pe un econom, căruia 'i-ar fi trebuind atâtea cisme cât este vaca vrednică! Aș avè trebuință de postav spre a-'mi face un vestmînt. Ei bine, încarc un stînjîn de lemne și după multă trudă ajung în curtea unui postovar ca să țirguim împreună, voină a-'i da lemnele și a primii în schimb postav. Dar' postovarul nu se învoește sub cuvînt, că nu de lemne, ci de lână ar fi avînd trebuință. Mă reped acum la un neguțator de lână, care și el nu se învoește a primii lemnele mele zicînd, că astă-dată duce lipsă de grâu și nu de lemne. Dar' să presupunem, că în urma urmelor am aflat omul, căruia 'i-ar trebui lemnele mele; însă el n'are de unde să-'mi deie în schimb postav, adevă tocmai obiectul ce-'mi lipsește. Câte umblete și osteneală, câtă pierdere de vreme și cheltueli deșerte, câte tocmeli și încurcături până să-'mi agonisesc obiectul, de care am trebuință!

În starea cea mai de jos, când trebuințele erau foarte mărginite, când fiecare producea însuși aproape toate obiectele pentru traiu, neajunsurile înșirate și altele de felul lor se simțiau puțin. Dar' cât omenimea s'a urcat mai sus pe scara înaintării, cu cât oamenii s'au deprins a produce unul un fel, celalalt alt fel de obiecte, și cu cât popoarele au intrat la învoeli mai multe între olaltă, cu atât s'a simțit în mai mare măsură trebuința unui obiect care să fie primit bucuros de toți oamenii în schimb pentru ori-și-care alt obiect sau product. Un astfel de obiect, care mijlocește toate schimburile, o astfel de marfă primită bucuros de ori-și-cine sînt banii și mai ales banii de aur și de argint.

În lipsa totală de bani, acel care ar voi să cumpere d. p. o pâne, ar fi amenințat cu perire de foame până să afle pe unul învoit a-'i primii obiectul cu prețul îmbiat. Acel care vinde de ale mîncării, ar fi boer mare; căci el poate să aștepte pe când cel flămînd are grabă. Muncitorul plătit în bani este mai liber decât acel care se răsplătește altcum. În lipsa totală de bani nu s'ar pntè desface decât marfa gata. Bani sînt care ne pun în stare a face deosebire respicată între câștigul brut și câștigul curat. Ei ne împintenă să producem mai mult decât cer trebuințele noastre și să cruțăm pentru zile negre. În lipsa totală de bani acel care ar fi avînd d. p. un cal de prisos, ar trebui să afle pe unul, care să aibă nevoie tocmai de calul seu. În viața economică, zice un învățat (Roscher) banii au însemnătatea ce o are sângele în trup, ear' un alt învățat (Lauderdale) a zis, că nu este mașină, care ar cruța atîta muncă ca banii.

În cursul veacurilor s'au folosit drept bani câte și mai câte obiecte, de obicei

însă obiecte de o valoare (preț) economică obștește recunoscută.

La popoarele care trăesc din vânat se folosesc drept bani mai ales peile și blanele de animale, va să zică, aproape singurul obiect ce produc, care le slujește la îmbrăcăminte și totodată marfa lor de căpetenie. Karamsin povestește, că în anul 1610 Rușii biruiți au lăsat în mâna vrășmașilor cassa de răsboiu, cuprinzând peste 5000 ruble (bani rusești) cum și felurite pei în preț de 7000 ruble.

Popoarele pribege cum și care încep a se îndeletnici cu economia folosesc vitele drept bani. În răsboiul cu Troia plățile se făceau în boi. Romanii, străbunii nostri, au dat banilor numirea de „pecunia“, dela cuvântul pecus-vită. În legile ungare ale Sfântului Stefan oamenii erau nevoiți să dea vite ca pedeapsă. În limba islandeză, cuvântul fe adevărată vită, însemnează și bogăție. Pribegii din Persia se folosesc de oi ca bani, ear' vechii Mexicani se folosiau de bumbac și Spartanii de fer.

Dacă este să se potrivească întocmai materia ce are a servi drept bani, trebuie să întrunească următoarele însușiri: se aibă înșasi o valoare economică, adevărată să răspundă la vre-o trebuință omenească, încât oamenii să fie învoiți a ierți pentru a o căpeta, să se poată împărți în bucăți cât de mici fără a perde din preț câtuși mai puțin; să se poată păstra oare-cum în nesfârșit fără temere că se va strica, să fie o materie ușor de transportat, să aibă un preț cât mai statornic, ear' nu schimbăcios.

Între toate obiectele și materiile amestecate până astăzi, numai două sunt care întrunesc toate cerințele pomenite, numai două care răspund îndeplin la scopurile atât de felurite. Aceste obiecte sunt: aurul și argintul.

Aurul și argintul au în sine un preț foarte însemnat. Aurul și argintul se pot împărți în bucăți ori cât de mici fără să peardă din prețul lor. Aurul și argintul, tocmai fiindcă au în sine un preț foarte însemnat, se pot transporta cu o deosebită înlesnire. Aurul și argintul se menține la un preț aproape statornic. Când aceste metale se împuținează, sculele de aur și de argint nu au trecere și o parte din ele se prefac în bani; dimpotrivă, când aurul și argintul se ieftinesc, o mare parte a banilor de aur și de argint se prefac în scule, care cum au trecere mai bună. Aurul și argintul se pot păstra așa zicând în nesfârșit fără să ruginească măcar, o însușire minunată pentru cruțări. Aurul și argintul se deosebesc prin o trăinicie neobicinuită.

În anii foarte mănoși bucatele scad în preț cu repejune, fiindcă recolta din urmă este aproape singură, care înfrurește asupra prețului. Dimpotrivă, aurul și argintul se întrebunțează earăși și earăși,

adese în curs de sute și mii de ani. În adevăr, câte femei nu se vor fi împodobind astăzi cu cercei și cu inele din aurul care cine știe, poate a făcut parte din coroana lui Alexandru Macedon. Alătura cu uriașa magazie de aur și de argint ce s'a grămadit în cursul veacurilor, producțiunea unui an, fie ea ori-cât de mare, este întocmai ca o picătură într'o bute.

În fața atâtor însușiri minunate, nu ne va prinde mirarea, vâzând cum mai toate popoarele au primit aurul și argintul drept marfă care să mijlocească schimbările atât de numeroase și osebite, adevărată trecerea obiectelor dintr'o mână în alta. Iudeii au introdus banii de aur și sub David. Grecii au folosit banii de argint cu vre-o 7 veacuri înainte de Christos, ear' banii de aur cu mult mai târziu. Cei dintâi bani de argint și de aur s'au bătut la Romani prin veacul al treilea înainte de Christos. Dintre popoarele mai nouă, Italienii din Veneția au bătut mai întâi bani de aur, apoi Englezii și așa m. d.

D. Comșa.

Povețe.

Secretarul comitetului central al „Reuniunii agricole române“ de aici ne trimite spre tipărire în „Foaia Poporului“ un circular ministerial, din care scoatem lămuririle ce urmează.

Estractul de leșie de tutun (tăbac, duhan) este o materie groscoară, care curge cu anevoie; colorarea e cafenie și cuprinde 14^{1/2} la sută nicotină o materie otrăvicioasă. Să fim deci cu mare grijă, nu cumva să ne primejduim umblând cu acest extract. Dar' tocmai fiindcă e otrăvicios, el s'a dovedit a fi un mijloc foarte bun la stîrpirea gândacilor, vermilor, păduchilor de frunze și altor jivini stricăcioase.

Estractul se va folosi subțiat cu apă, și anume de 1 chilogr. se vin 50 litre de apă, în care se amestecă până-ce s'a topit cu desevîrșire.

Stropirea înșasi ar trebui făcută cu aparatul ce se folosește la stropirea viței de viie molipsite de boala „peronospora“, În lipsa aparatului, ne-am putea ajuta, așa credem noi, și cu o pușcă mică de apă, cu o străcurătoare mică de grădină sau înmuiând mlădițele în vasul cu extract. Neapărat este aparatul când avem de a face cu holda. Stropirea isbutește mai ales când urmează câteva zile secetoase, fiindcă ploaia spală extractul de leșie.

Une-ori se întemplă, că ovășul și orzul pătimesc foarte mult de melcii golași (melci fără căsulie; latinește: Lema melanopus), care dau năvală asupra holdelor amintite acum pe la începutul lui Maiu. Stropirea se va mărgini firește la părțile molipsite ale holdei. Cerând trebuința, se va stropi holda întreagă. La 1 juger catastral (= 1600 stîngini pătrați) sunt de ajuns 8 chilgr. de extract.

Estractul de leșie de tutun poartă numele de „Thanaton“ (adevărat „Moarte“) și se vinde în cutii de tinichea (bleu blech) prin societatea „Magyar dohány kereskedelmi Részvény társaság“ în Budapesta V. (Nagykorona ucza, 16 sz.) O cutie cuprinde 1300 grame (= 1 chilgr. și 30 deca) de extract. Societatea amintită, la însărcinarea tutungeriei centrale reg. ung., îndeplinește vînzarea de geaba. Deoarece-ce la vînzare trebuie observate întocmai dispozițiile cuprinse în circularul ministerial nr. 2789 din 1869 și 26033 din 1875, societatea, de care vorbim, va trimite extractul numai pe lîngă încuviințare în scris din partea diregătorilor îndreptățite.

Estractul trebuie păstrat undeva la răcoare; altcum trece în dobire grabnică și se strică cu vasul de tinichea cu tot.

Același secretar trimite spre tipărire în „Foaia Poporului“ un al doilea circular ministerial, prin care se atrage luarea aminte a economilor și neguțătorilor de bucate la îndatorirea ce au de a examina cu dea-măruntul hambarele, coșurile, lăzile și magaziile de bucate și, dacă s'ar încredința că s'au încuibat gărgărițele atât de striăcioase, să purceadă astfel:

Magaziile și podurile de bucate să se măture cât se poate de bine și să se aeriseze. Păreții să se feștească (spoească) cu var amestecat cu carbol, ear' crepăturile să se astupe cu „sublibot“ în amestec cu de 100 ori atâta apă. Crepăturile în lemn să se astupe cu o alifie pregătită din cleiu și tărîțe cernute de lemn, ear' găurile de păreți cu ghips măcinat în amestec cu oleiu de rapiță și apă.

În magaziile și hambarele molipsite să nu se pună bucate deocamdată.

Ministrul amenință pe care nu ar preîntimpina încuibarea gărgărițelor cu oprirea vînzării bucatelor molipsite.

Trandafiri aevă mândri.

Este, așa credem, de prisos să arătăm, cât de iubiți sunt trandafirii (rosele) de soiuri nobile. Prin orașele noastre mari și mici întălnim astăzi grădini îndesuite de trandafiri, care de care mai frumoși. Cărturarii și țeranii nostri fruntași au început și ei să împodobească grădinile și ferestrelor cu trandafiri nobili. Fiindcă și așa vom vorbi la timpul seu despre cum trandafirii ar trebui prășiți și altolți, în vedere vom ave de astă-dată alegerea potrivită a soiurilor cu prilegiul cumpărării. Acum în primăvară, grădnarii nostri dela orașe pun în vînzare trandafiri altoiți gata și înzestrați cu câte o tăbliță, cuprinzând numele soiului. Care soi ce însușiri întrunește și îndeosebi, care este aevă frumos sau netrebnic, care ce față și miros are, eată întrebări, asupra cărora nu se poate roști decât numai cine s'a îndeletnicit cu trandafirii ani de-arîndul.

Din numărul uriaș de peste 2000 soiuri, câte sunt astăzi, am pute recomanda cu deosebire soiurile ce urmează:

Gloire de Dijon (cetește Gloar de Dijon) cu flori mari și gălbunii, care se repetesc mereu.

Madam Bérard cu flori de un galbin cafeniu, pătate cu trandafiriu. Acest soiu înflorește aproape neconținut.

La France (cet. La Frans) cu flori mari, trandafirii argintii, care miroasă frumos. Înflorește de repetite-ori și dă naștere la odrasle multe și puternice.

William Allen Richardson cu flori mici de un galbin roșietic neobișnuit.

Capitan Christy cu flori uriașe de un trandafiriu deschis.

Eugen Fürst cu flori mari în fața catifelei cireșii. Înflorește în 2—3 rânduri.

Paul Neron cu flori aveau uriașe de un trandafiriu închis și strălucit.

Mai presus și decât cele premergătoare sunt negreșit soiurile înșirate mai jos.

Mareșal Niel cu flori mândre în fața gălbinișului de ou și un miros neasemănat. Înflorește aproape fără întrerupere.

Niphetos (cet. Nifetos) cu flori prelungite, puțin invoalte, de un alb strălucit. Înflorește neconținut.

Souvenir dela Malmaison (cet. Malmeson) cu flori de un trandafiriu frumos, care se repetesc mereu.

Print Camil de Rohan cu flori mari, indesuite de un cireșiu întunecat. Înflorește în 2—3 rânduri.

Her Majesty cu flori trandafirii de o mărime neîntrecută.

Harrison Weier cu flori mari, roșii închise, de o strălucire uimitoare.

The Bride (cet. Te Brid) cu flori lungurețe, foarte trainice, în fața fildeșului (dintelui de elefant), pe de laturi târcate cu roșu. A bună seama nu greșim punând acest soiu în fruntea tuturor. În adevăr acest soiu întrunește toate însușirile dorite în măsură, putem zice, desvârșită.

Nutreț bun pentru găini.

Prin numeroase cercări s'a dovedit, că găinile ouă bărbătește și se îngrășe, hrănite fiind cu un fel de pâne ce se pregătește din 3 părți cartofi (crumpene, picioici, baraboi) ferți și pisați și 2 părți țerite de grâu sau de orz. Aluatul ce astfel dobândim se pune la dospit și apoi se coace în cuptor deodată cu aluatul obișnuit de pâne. Cât ce s'a copt încâtva, pânea de cartofi se scoate; altcum se învîrtoașe prea tare. Ea se dă găinilor zi de zi, în porții mici sau mari.

Spesele împreunate cu ținerea vinului.

În foaia nemțescă „Weinlaube“ găsim o socoteală vrednică de adus la cunoștința mai ales a cetitorilor, care se indeletnicesc cu ținerea și vnzarea de vinuri vechi. Ceialalți cetitori vor sta și ei pe gânduri aflând cât de tare se scumpește vinurile în urma păstrării îndelungate.

Pentru de a înlesni socoteala, se presupunem că am avè de a face cu 1 hectolitru de vin (= 100 litre = 10 decalitre numite și vedre sau ferii noue) în preț de 10 fl. Presupunând 5 la sută dobândă după capitalul de 10 fl. cum și 2 la sută pentru vinul de reumplut vasul, socoteala este precum urmează:

După ani	Cu 5% dobândă și 2% vin de reumplut				
	Rămân din un hectolitru = 100 litre încă	Pentru a fi în vasul plin trebuie adăuș vin și anume	Socotind 1 litru cu 10 cr. vinul adăugat costă	Prețul de 10 fl. de 1 hectolitru se urcă la	Deci 1 hectolitru de vin se vine cu
	litre	litre	fl.	fl.	fl.
1	98	2	0.20	10.50	10.70
2	96.4	4	0.42	11.02	11.44
3	94.11	6	0.65	11.57	12.22
4	92.23	8	0.89	12.15	13.04
5	90.39	10	1.14	12.76	13.90
6	88.58	12	1.40	13.40	14.80
7	86.81	14	1.67	14.07	15.67
8	85.07	16	1.95	14.77	16.72
9	83.37	18	2.25	15.51	17.76
10	81.70	20	2.55	16.29	18.84
12	78.37	24	3.21	17.96	21.17
14	75.26	28	3.87	19.80	23.67
16	72.37	32	4.72	21.83	26.55
18	69.50	36	5.62	24.07	29.69
20	66.75	40	6.62	26.53	33.14
30	54.76	60	13.28	43.21	56.49
40	44.92	80	24.15	70.39	94.54
50	36.85	100	41.83	114.66	156.52
60	30.23	120	70.71	186.77	257.48
70	24.80	140	117.70	304.23	421.93
80	20.34	160	194.24	495.55	589.79
90	16.69	180	318.92	807.21	1126.13
100	13.69	200	523.00	1314.86	1836.86

Tabela premergătoare arată că socotind chiar și numai 2 la sută vin de reumplut și 5 la sută dobândă după cei 10 fl., fără alte spese, vinul păstrat în curs de vre-o 11 ani ajunge a fi îndoit mai scump decum se cumpăruse. Păstrarea ar trebui deci mărginită la un timp nu tocmai îndelungat și aceasta din pricina speselor, care se urcă cu vreme din seamă afară.

Pentru de a grăbi coacerea și limpezirea se recomandă: ținerea mustului într'o privniță călduroasă în scopul de a pripri ferberea, tragerea (pritocirea, pritocul) din vreme și de mai multe-ori în cursul anului dintâiu, păstrarea vinului în vase bune și, cerend trebuința, limpezirea prin cleiu de pește sau altceva.

Alungarea vrăbiilor.

Vrăbiile atât de obraznice, știut este, nu se sparie cu una cu două. Se știe earăși că ele dau năvală asupra holdelor, cireșelor și strugurilor și adese cășunează pagube din greu. Împotriva lor s'au aplicat și se aplică mijloace fel și fel. În

cele următoare vom împărtăși un nou mijloc, după-cum spun gazetele, foarte nimerit.

În mijlocul holdei amenințate de vrăbii se implantă o prăjină de 2—3 metri, de virful căruia se atirună cu o sfoară o tablă lucie de tinichea (bleu, bleh). La cea mai mică suflare de vnt, tabla se mișcă și refrnge razele luminoase așa că vrăbiile se sparie și iau leanca. Prăjina trebuie să fie încâtva plecată; altcum se incurcă sfoara de ea. Acei care ar fi cercat acest mijloc sunt rugați a ne vesti la timpul seu, dacă și încat au isbutit să alunge vrăbiile.

Cel mai sigur loc în călătoriile pe drumul de fer.

Un călător, care se pricepe în ale drumului de fer, scrie că mergend cu trenul repede este mai bine să ne așezăm în vagoanele dinapoi, însă nu tocmai în vagonul din urmă. Aceasta din pricină că la ciocniri, mașina și vagoanele dintâiu ar fi îndurând cele mai mari stricăciuni, trenul repede fiind mai puternic decât celelalte. Dimpotrivă, la trenurile mes-tecate și de persoane este mai bine să ne așezăm în vagoanele dinainte. Șederea cu spatele înspre mașină este mai potrivită, fiindcă cu prilejul unei ciocniri grab-nice scăpăm mai ușor de primejdia de a fi isbiți înspre băncile dinapoi. Șederei în vecinătatea intrării (ușei din afară) se cuvine întâietate, fiindcă de aci mai ușor ne putem repezi din vagon, scăpând astfel de urmările ciocnirii și une-ori de focul ce ar isbucni.

Frecarea cailor cu paie.

Frecarea cu paie ar trebui să se aplice: Ântâiu, pentru de a grăbi svnt-tarea părului și a spori lucrarea pelei la caii oboșiți și inferbentați; frecarea acestor cai urmează a se face prin două mēnun-chiuri de paie, trăgēnd ușurel dar' re-pede și în arcuri lungi peste trup și apă-sând înspre păr încâtva mai tare. Al doilea pentru de a înlătura murdăria; spre acest scop ne servim de un singur mă-nunchiu, apăsând la început puținel, apoi mai tare. Al treilea, pentru de a încălzi caii răciți sau bolnavi, care se freacă în pripă și apăsând cât mai bărbătește. Ispră-vind cu frecatul, părul se netezește prin mănunchiul de paie și calul se acopere cu un țol (procoviță obâncă).

Scutirea vitelor împotriva muștelor.

Deodată cu începerea căldurilor se ivesc muște fel și fel, care dau năvală asupra bietelor vite, cășunând dureri și neastēpēr une-ori cumplit. Drept leacuri sigure spēlarea părților primejduite cu o fertură pregătită din oțēt și frunze de nuc sau ungerea cu (acreală) 1 parte

accid (acreală) de carbol în amestec cu 8 părți de oleiu (uleiu, oloiu) de mac. Spălarea sau ungerea ar trebui să se re-pețească în fiecare dimineață sau cel mai puțin la 2—3 zile odată.

Știri economice.

Comitetul central al „Reuniunii agricole române” de aici a ținut la 16 l. c. o ședință, în care s'au pus în discuție și s'au luat între altele hotărârile ce urmează.

Se primesc între membrii ordinari ai Reuniunii d-na *Neaga Vasilie Iosof*, preteasă văduvă în Tilișca, și dnii *Val. Florian*, preot, și *A. Micu*, vice-notar în Racovița, și *Val. Bologa*, dirigent al filialei „Albina” în Brașov, cu adausul, că cel din urmă a solvit taxele pe 5 ani deodată. Raportul academiei agricole din M.-Altenburg despre cercările făcute asupra prășirii plantelor se depune în biblioteca Reuniunii. Se dă cassarului absolut pentru socotelile din 1892 și se statorește budgetul pe anul următor. Se statorește raportul general pe anul 1892 cu adausul ca să se tipărească în 400 de exemplare pe seama membrilor. Se iau spre știință măsurile presidentului privitoare la încunoștiințarea prin gazete a economilor despre ținerea țîrgului de vite de prăsilă. Se statorește amănunțele privitoare la alcătuirea juriului și expoziției de vite din Pianul-român. S'au luat hotărâri în ce privește statorirea sorocului pentru ținerea „adunării generale” în comuna *Fofeldea*. Presupunând învoirea frunțașilor din comuna amintită, ținerea va urma în Dumineca dintâiu după Rusalii. Se hotărăște tipărirea „povețelor ministeriale” privitoare la stîrpirea melcilor golași, gărgărițe și c. l. Se adresează comisiunii economice comitatense o rugare de a se încuviința ajutorul de 100 fl. pe anul 1892 pentru expoziția de vite din Avrig. Se împărtășește, că s'a încassat dela comitat suma de 70 fl. dăruți pentru cumpărarea de sămânțe de trifoi și de napi de nutreț și că comisiunea economică comitatensă a dăruit Reuniunii 30 chilog. *cucuruz „polonez”* în scopul de a se face cercări. Cucuruzul amintit se va împărți între membrii *A. Lebu*, *Liviu Brote* și *S. P. Barcianu* cu recercarea să-1 samene și la timpul seu să arete, dacă și încât cucuruzul a isbutit. La rugarea economului *I. Maria Baci*, din Șoimuș, (cottul Bistrița-Năsăud) comitetul hotărăște a se trimite pentru economii din comuna amintită un exemplar din „Statutele tovărășilor agricole” în limba română și un al doilea exemplar în limba ungurească. Totodată li-se recomandă să-și cumpere mașinile și uneltele economice dela fabrica *Kleyton și Schutelwort*. Se hotărăște ținerea unei „*Intruniri agricole*” în comuna *Slimnic* și anume *Duminecă 2 Maiu st. v.* Din cauze binecuvântate se amână pe mai târziu „*Intrunirea agricolă*” ce era să se țină în comuna *Tălmăcel*. Se hotărăște a se ține *Duminecă la 25 Aprilie v. o „Intrunire agricolă”* în comună *Lancrăm* lângă *Șebeșul-săsesc*. Se răspunde „*Tovărășiei agricole*” din *Șebeșul-săsesc*, că grindeul plugului *Sack*, înzestrat fiind cu o întocmire trainică și nu tocmai scumpă, i-ar pute servi drept săpătoare foarte bună. *Presidentul Eugen Brote* împărtășește că, după-cum însuși s'a incredințat la fața locului, frunțașii comunei *Apoldul-român* cu insuflețire au destinat un pământ de aproape 1 juger pe seama grădinei de înființat pentru vița americană, că a predat cele 225 vițe americane primite în cinste dela școala economică

comitatensă de aici și că înființarea grădinei ar isbuti, dacă Reuniunea ar cheltui și ea 30 fl. pentru sămânță, lucru și c. l. Supraveghierea și povățuirea grădinei se incredințază domnului *Chirca*, vicenotar în *Seliște*, care este măiestru în ale altoirii de vițe americane și în ale economiei peste tot. Membrul comitetului *D. Comșa* arată, că a îndeplinit săditul celor 9 meri pătuli dăruți membrilor din comuna *Tilișca*. Trece sub tăcere celelalte hotărâri ca fiind mai puțin însemnate.

Țîrgul de țeară de aici, care s'a ținut zilele trecute, a fost bine cercetat. Mai ales la 21 l. c. ziua slobodă, orașul băjbăia de lumea cea multă, ce venise la țîrg. Cu toate acestea, mărfurile s'au bucurat de puțină căutare, semn că oamenii, ca de obicei primăvara, sînt lipsiți de bani și se mărginesc la cumpărarea numai a celor mai neapărat trebuincioase. Mai bun a fost țîrgul de vite.

Convenția de comerț (neguțătorie) cu Austro-Ungaria. „*Curierul Financiar*” arată, că sfătuirile între guvernul român și guvernul austro-ungar pentru încheierea unei convențiuni de comerț merg calea lor liniștită. Consiliul nostru de ministri s'a întrunit zilele acestea și a discutat propunerile austro-ungare. În urma acestui consiliu, dl *Papiniu*, delegatul guvernului român, a plecat la Viena, înzestrat cu noue instrucțiuni. Se aude, că vor isbuti de astă-dată, deoarece-ce de amândouă părțile se pune multă bunăvoință.

Starea sămănăturilor în țeara noastră, după știrile mai noue, se înfățișează astfel: Pe alocurea sămănăturile au perit astfel încât a fost de lipsă să se facă o nouă arătură. Ploaia din urmă a ajutat însă mult sămănăturilor. Dintre toate sămănăturile mai bi-nișor stă grăul. Mai mult a suferit orzul de primăvară și ovėsul. Din pricina frigului, prin multe locuri nu s'a putut face sămănătura de primăvară. În Bănat însă cucuruzul și napii, ba pe alocurea și cartofii sînt deja sămănați. Lipsă de nutreț se simte peste tot locul. Pomii încă au suferit stricăciuni din pricina frigului.

Banii cei noi. Ministrul de finanțe reg. ung. face cunoscut, că cassele statului vor pune dela 1 Maiu n. începînd în circulațiune nouele piese de nikel de 20 și de 10 bani. Aceste monete se primesc cu 10 sau 5 cr. Totodată ministrul aduce la cunoștința publică, că în monete de acestea se poate plăti numai până la suma de 5 florini sau 10 coroane. În aceeași măsură, în care se pun în circulațiune monetele cele noue de nikel, vor fi retrase din circulațiune piesele cele vechi de 20 de crețari. Piesele de 20 de crețari neretrase încă din circulațiune, își păstrează prețul lor legiuit de până acum.

Prețul grăului în România. Foile de dincolo spun, că prețul grăului s'a ridicat cu 3 franci la hectolitru.

Desființarea carantinelor române. De alaltăieri începînd, carantinele române au fost înloucite că simple revisii sanitare. Tre-cerea va fi liberă la *Sulina*, *Ciatal-Ismael*, *Gura-Prutului* și *Ungheni*. Porturile *Constanța* și *Mangalia* sînt deschise pentru vasele cu patentă netă. Punctele de intrare dinspre *Austro-Ungaria* dela *Rîul-Vadului* până la *Vêrciorova* de asemenea s'au deschis.

Cutremurul din Argeș. Cetim în „*Gazeta Țeranilor*” următoarea povestire minunată: *Părintele I. Marian*, din comuna *Bârsoiu*, județul *Argeș*, ne spune, că în *Sâmbăta Paștilor*, pe la oarele 3 și jum. după-ameazi pe când se afla în biserică spovedind oamenii, a auzit trosnind clopotnița bisericii și biserică începînd a se clătina puternic dela mează-noapte cătră mează-zi; policandru și candelile au început deasemenea a se mișca. Un om pe care îl spovedia a căzut jos, și dînsul era să cadă de pe scaun. Un urlat ca de clopote s'a auzit ca 10 minute, de dimineață, pe la oarele 7. Toți oamenii, care erau în curtea bisericii pentru a se spovedi, au rămas înspăimîntați și socotiau acest cutremur ca o minune dumnezească, căci demult nu s'a pomenit așa cutremur grozav. Unii povestiau, că au căzut din pat, de pe scaune, pe foc, în apă fiind la fîntâni și câte altele și toți au fost foarte îngroziți.

Sarea ca nutreț de vite. Sarea aștită în vită, întocmai ca și în om, pofta de mîncare, înlesnește mistuirea nutrețului și de ceea este foarte de lipsă a înzestra vitele cu sare. S'a adevărit prin numeroase cercări că vacile și oile care capătă sare destulă și la timpul seu, dau lapte mult și se îngrășe mai repede ca de obicei. Sarea are înfrîrire mare asupra organelor de mistuire, mai cu seamă asupra stomacului, prin ce se mărește setea. Vacile și oile nutrite cu sare beau apă mai multă, astfel dau lapte mai mult. Și mai cu deadinsul se recomandă sarea pentru vitele tinere, care cresc și se desvoaltă mai bine și mai iute decât în lipsă de sare. Ce e drept, atât apa de beut cât și toate plantele și prin urmare toate nutrețele de vite cuprind între multe alte substanțe totdeauna și sare, însă în cantități foarte diferite. Cea mai multă sare se află în plantele tinere verzi, precum d. p. este iarba și mai cu seamă napii; și în adevăr vitele care se pasc la câmp sau le nutrim cu plante verzi în grajduri, nu au lipsă de sare. De aceea numai vitele ținute cu nutreț uscat fîn, paie, grăunțe și c. l. au trebuință de sare. Vitele cornute și cu deosebire oaia are cea mai mare lipsă de sare, urmează apoi porcul și în fine calul. Sarea se poate da acestor animale neîntrerupt și anume presărînd nutrețul totdeauna cu sare uscată, măcinată mărunt ori stropindu-l cu apă sărată. Și mai bine vom lucra, punînd înaintea vitelor câte un sdrob de sare, așa ca vitele să poată linge după plac și după-cum cere nutrețul dat.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 23. Cu privilegiul mergerii la *Timișoara* am văzut în unele grădini trandafiri altoiți de o rară frumusețe. *Bucuros* mi-aș cumpăra dela *Niemetz*, grădinar-neguțător în *Timișoara*, vre-o 7—8 soiuri aveau frumoase. Vă rog deci să-mi împărtășiți în „*Foia Poporului*” cărora dintre multele soiuri se cuvine înțâietatea ca fiind oare-cum deservite în toată privința?

I. Savu.

Răspuns. În presupunerea întemeiată, că mulți alți cetitori vor fi dorind să fie povățuiți în alegerea soiurilor, am aflat cu cale să răspundem la întrebarea *D-Tale* încâtva mai pe larg sub numirea: „*Trandafiri aveau mândri*”.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Duminică, 2 Mai: Huedin, Blaj, Șeica-mare.
Luni, 3 Mai: Ghernesig, Boroșneul-mare, Cetatea-de-baltă, Papoț, Retișdorf.
Marți, 4 Mai: Trățcău, Mănăsturul-Clujului, Sănbenedic.
Mercuri, 5 Mai: Bistrița.
Joi, 6 Mai: Orlat, Hadad.
Sâmbătă, 8 Mai: Jucu-de-sus, Micăsasa.

Prețul mărfurilor.

Plata din Sibiu. Dela 29 Aprilie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.60 până 6.20, grâu mestecat 71 până 74 chilo fl. 4.70 până 5.30, secară 70 până 74 chilo fl. 3.20 până 3.60, orz 62 până 66 chilo fl. 3.— până 3.40, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.10 până 2.50 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.30 până 3.70, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sēmēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazēre 76 până 80 chilo fl. 4.00 până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.50, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pāsāt grâu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.20, făină nr. 3 fl. 13.80, făină nr. 5 fl. 10.80, slănină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până 1.80, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cut. fl. 3.25— până 3.50, spirit p. 100 L. % 52 pān. 54 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 40 până 55 cr., carnea de porc 44 până 48 cr. carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 18 până 20 cr.

Cursul pieții din Sibiu.

Din 29 Aprilie st. v. 1893.

Hărtie-monetă română	Cump.	9.46	Venz.	9.56
Lire turcești	"	10.75	"	10.85
Imperiali	"	9.80	"	9.85
Ruble rusești	"	1.25	"	1.27

LOTERIE.

Tragerea din 6 Mai n.
Timișoara: 2 49 23 56 42
Viena: 19 83 47 45 70
 Tragerea din 10 Mai n.
Brünn: 50 4 21 25 67

PROPISE PENTRU CALIGRAFIE.

Tot felul de cărți didactice, tipărituri oficiale și recușite de școală se află de vânzare în Tipografia arhidieceșană Sibiu. [104] 3-8

Cele mai frumoase și ieftine

PENTRU EXAMENE

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 29 Aprilie v. 1893.

Sēminte	Calitatea per Hect.	Prețul socotit d. 100 chlg.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	8.05	8.15
Grâu dela Tisa	75	8.20	8.30
Grâu de Pesta	75	8.15	8.25
Grâu de Alba-regală	75	8.15	8.25
Grâu de Bácska	75	8.20	8.30
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Secară	70-72	7.25	7.50
Orz de nutreț	60-62	6.10	6.35
Orz de vinară	62-64	6.55	6.65
Orz de bere	64-66	6.90	8.40
Ovės	39-41	6.20	6.50
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	4.90	4.95
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Ilirișcă	—	4.30	4.60
Luțernă ungurească	—	40.—	52.—
Luțernă franceză	—	58.—	66.—
Luțernă roșie	—	61.—	70.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	39.—	39.50
Oleu de in	—	5.75	5.95
Unsoare de porc de Pesta	—	59.—	60.—
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină sventată	—	46.—	47.—
Slănină afumată	—	54.—	54.50
Sēu	—	39.—	40.—
Prune	—	19.—	19.50
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	36.—	37.—
Ceară de Rosenau	—	143.—	144.—
Spirit brut	—	16.—	16.50
Drojdiuțe de spirit	—	54.—	54.50

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 29 Aprilie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	5.78	5.77
Napoleonul	9.74	9.76
100 mărci germane imp.	60.0 ⁸	60.10
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.20	115.15
Renta de hărtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	121.—	123.65
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.50	96.55
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	101.50	—
Împrumut cu premiu ung.	151.—	150.—
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.—	142.50
Losurile aust. din 1860	166.50	166.50
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din București.

Din 29 Aprilie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă	5 "	99.1/2
Renta română amortisabilă	4 "	84.75
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	103.1/4
Obliq. C. F. Române	6 "	—
Obliq. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.3/4
Obliq. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	279.—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 6-a a Orbului, gl. 5, sft. 8.	rēs.	ap.
Dum.	2 Ad moașt. P. Atanas.	14 Ad. Atan.	4 12 7 41
Luni	3 S. Muc. Timoteiu	15 Sofia	4 11 7 42
Marți	4 Mța Pelagia	16 Ioan P.	4 9 7 44
Merc.	5 Marea Mța Irina	17 Ubald	4 7 7 46
Joi	6 (+) Înălț. Domnului	18 Venanțiu	4 6 7 47
Vineri	7 S. Muc. Acachie	19 P. Cölest.	4 5 7 49
Sâmb.	8 + S. Ap. și Ev. Ioan	20 Bernartin	4 3 7 50

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.

Spre binevoitoare luare aminte!!

Subscrișul îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului P. T. public, că pot servi cu tot felul de

încălțăminte pentru bărbați, femei și copii,
 atât comandate, cât și marfă gata pentru tirguri, precum și reparaturi de tot soiul pe lângă

prețurile cele mai ieftine.

Mē rog de binevoitorul spijin al onoratului P. T. public, rămân

Cu distincsă stimă

Constantin Dragoș,

măiestru-pantofar

Sibiu, Strada Măcelarilor nr. 31.

[1115] 2-6

„ARDELEANA“
 institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA“, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 3-

- a) depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- b) depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5 1/2% și
- c) depuneri făcute pe timp mai îndelungat de cătră biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectua și prin postă.

Orăștie, la 1 Noemvrie 1892.

Direcțiunea.

**Praful nutritiv de vite
al lui KWIZDA din Korneuburg
pentru cai, bovine și oi.**

De 40 de ani se folosește în cele mai multe grajduri, la lipsă de apetit, la mistuire rea, pentru îmbunătățirea și înmulțirea cantității laptelui la vaci.

Prețul $\frac{1}{4}$ cutii 70 cr.
Se poate căpeta
câniile din Austro-

$\frac{1}{2}$ cutii 35 cr.
în farmaciile și bă-
Ungaria.

DEPOSITUL PRINCIPAL:

Francisc I. Kwizda

furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română
Korneuburg I. Viena.

II/a

[1009] 2-15

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres
Prav nutritiv de vite
al lui Kwizda din Korneuburg.

FRANCISC I. KWIZDA,
furnisor de curte ces. și reg. austriacă și reg. română,
farmacist cercual în Korneuburg.

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

De mai mulți ani ca leac de casă re-
cunoscut ca domolitor în dureri de
podagră, reumă și dureri.

Fluidul de podagră al lui Kwizda

se capeta în toate farmaciile.

III/aa

[1009] 2-15

Binevoiti a ave în vedere marca de
fabrică și a cere expres

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

Prețul

$\frac{1}{4}$ flacon

1 fl.

$\frac{1}{2}$ flacon

60 cr.

CAROL F. JICKELI

SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.

SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.

Coase de oțel turnat cu tigiaie pe lîngă garanție de calitate bună.

Lungimea	75	80	85	90 ctm.
1 bucată fl.	—80	—80	1.—	1.—

Fiecare coasă vîndută de mine pe garanție (felelat), care nu e pe plac, se primește înderēt, respective se schimbă, chiar și atunci, dacă coasa a fost deja bătută și folosită.

Opritoare universală de coasă sistem Badertsch.

Invenția de față corăspunde tuturor trebuințelor ce se pot aștepta dela o opritoare de coasă. Prin o încheietură rotundă se poate coasa deschide după trebuință și voe, închide, întoarce, ridică și lăsa în jos. Fie mănunchiul coasei cu două sau trei degete mai sus, aceasta n'are a face. E deajuns, a trage de un singur șirof spre a întepeni coasa în poziția și starea dorită. Un alt folos mai e și acela, că coasa se poate lua jos și ear' întepenii cu o ușurință uimitoare, fără a fi de trebuință ca să se schimbe încâtva poziția dată. — Descrierea amănunțită se dă la cerere. 1 bucată fl. —.95.

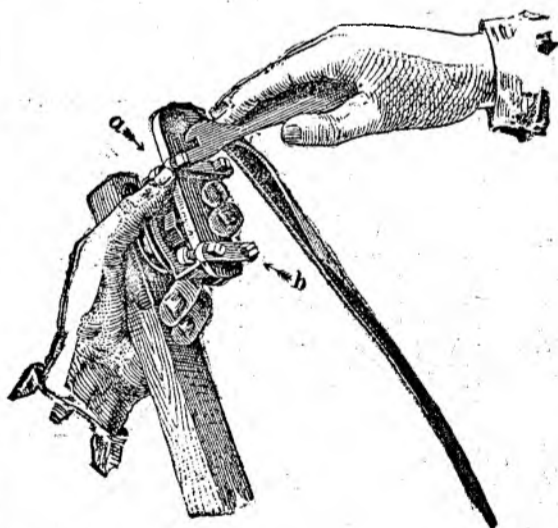
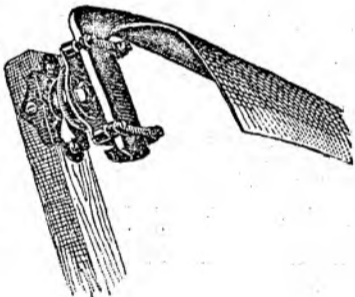

Fig. III.

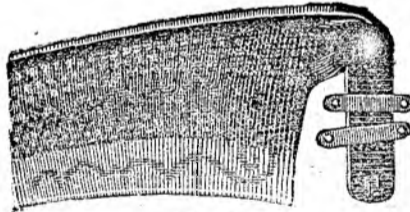

Fig. II.

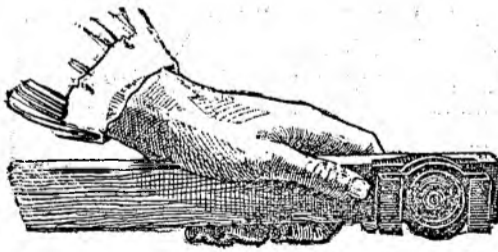

Fig. I.

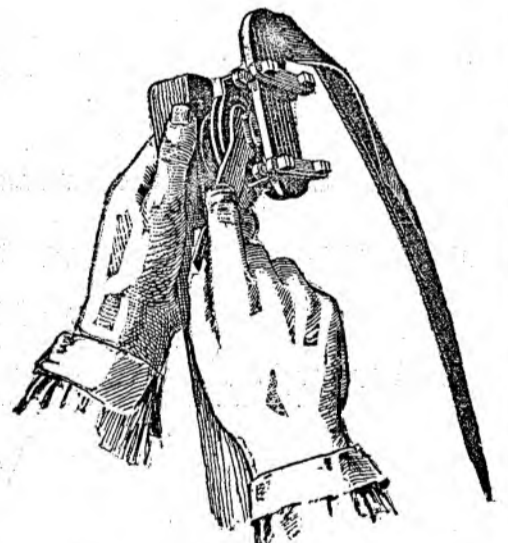

Fig. IV.

INDRUMARE

- Fig. I. Opritoarea coasei se se întepenească la grumazul coasei. Mai înainte se se înșirofeze țeapen partea de dinjos, după aceea părțile de din afară. Dacă grumazul e prea îngust, atunci se se pună ceva dedesubt.
- Fig. II. Chinga șiroafelor, cu capetul șirofelor în jos, se se așeze ușor la mănunchiu. Coasa se fie culcată, după-cum arată icoana, grumazul se se ridică vertical (în sus) și chinga șiroafelor se se bage în amēndouē călcăiele opritoarei.
- Fig. III. Coasa se se ridică cu grumazul în sus și mănunchiul, răzimându-se virful coasei, se se așeze între amēndouē chingile șiroafelor așa ca șiroful a) și b) se se atingă unul de altul. După aceea se se șirofeze strins amēndouē chingile.
- Fig. IV. Matricea șirofului se se destepenească atata ca coasa se nu cadă singură; se se aducă apoi coasa în poziția dorită și matricea se se strîngă țeapen.

[1043] 3-8